

פרק יג - מערכת הצורות (פועל ושם עצם)

תרגיל 97

שורש	בניין	גוף	זמן / דרך
1. ר-ד-מ	נפעל	נסתרת	הווה
2. כ-נ-ע	נפעל	נוכחים	עתיד
3. ש-ל-מ	פיעל	מדברים/ות	עתיד
4. פ-ס-ק	הפעיל	נוכח	ציווי
5. ר-ג-ש	התפעל	נסתרים	עתיד
6. ס-ל-ק	פועל	נוכחות	עבר
7. ש-ל-מ	הופעל	נסתרת	עבר
8. ס-מ-ק	הפעיל	נסתרות	הווה
9. פ-ת-ע	הופעל	נוכח	עתיד
10. ש-כ-ח	קל	נוכחים	עבר
11. צ-ל-מ	התפעל	נסתרות	הווה
12. ח-מ-ק	התפעל	נסתרים	עבר
13. ק-ד-מ	הפעיל	נוכחות	ציווי
14. צ-י-נ	פועל	נסתר	עתיד
15. ר-ג-ש	הופעל	נסתרת	עבר
16. ש-מ-ר	נפעל	מדבר/ת	עבר
17. צ-ד-ק	התפעל	נסתרים	עתיד
18. א-מ-צ	התפעל	מדבר/ת	עתיד
19. ק-פ-צ	פיעל	נסתרים	עבר
20. ח-י-ב	פועל	מדברים/ות	הווה
21. ש-ת-ל	הופעל	נסתרים	עבר
22. ל-מ-ד	התפעל	נסתרות	הווה
23. ש-ת-פ	פועל	מדברים/ות	עתיד

שורש	בניין	גוף	זמן / דרך
24. ט-פ-ס	פיעל	נסתרת	עבר
25. ז-מ-נ	התפעל	נוכחות	עתיד
26. ד-ב-ר	נפעל	מדברים/ות	עתיד
27. ס-ד-ר	התפעל	נסתר	הווה
28. ת-מ-מ	התפעל	נוכחים	עתיד

תרגיל 98

1. **שפַרְתַּ** = ש-פ-ר, פיעל, עבר.
פִּשְׂרָהּ = פ-ש-ר, פיעל, עבר.
שִׁפְרוּ = ש-פ-ר, פיעל, עבר.
 יוצא דופן מבחינת השורש
2. **שׁוֹמְרֵת** = ש-מ-ר, קל, הווה
נִשְׁמְרִים = ש-מ-ר, נפעל, הווה
שְׁמוּרִים = ש-מ-ר, קל, הווה
 יוצא דופן מבחינת הבניין
3. **נִתְקַלְנוּ** = ת-ק-ל, נפעל, עבר
נִתְקַל = ת-ק-ל, נפעל, הווה
נִתְקַל = ת-ק-ל, נפעל, עבר
 יוצא דופן מבחינת הזמן
4. **הִגְעִילָהּ** = ג-ע-ל, הפעיל, עבר
הִגְעִלְנוּ = ג-ע-ל, הפעיל, עבר
הִלְעִיג = ל-ע-ג, הפעיל, עבר
 יוצא דופן מבחינת השורש
5. **הִתְמַדְתִּי** = ת-מ-ד, הפעיל, עבר
תִּתְמַדְנָה = ת-מ-ד, הפעיל, עתיד
יִתְמַיְדוּ = ת-מ-ד, הפעיל, עתיד
 יוצא דופן מבחינת הזמן

6. נִפְטָרְתִּי = פ-ט-ר, נפעל, עבר
נִפְטָרָה = פ-ט-ר, נפעל, עבר
הִתְפָּטְרוּ = פ-ט-ר, התפעל, עבר
יוצא דופן מבחינת הבניין

7. אָבֹדֶק = ב-ד-ק, קל, עתיד
תִּבְדָּקְנָה = ב-ד-ק, נפעל, עתיד
תִּבְדָּקְנָה = ב-ד-ק, קל, עתיד
יוצא דופן מבחינת הבניין

תרגיל 99

1. א. זוג I - הקשית = ק-ש-ת, הפעיל, עבר, נסתר
הִשְׁתַּתַּק = ש-ת-ק, התפעל, עבר, נסתר
שני הפעלים שונים בשורש ובבניין, אך זהים בזמן ובגוף
זוג II - מִקְסִימָה = ק-ס-מ, הפעיל, הווה, נסתרת
מִסְקָה = ס-מ-ק, קל, עבר, נסתרת
שני הפעלים שונים בשורש, בבניין ובזמן, אך זהים בגוף
ב. יְנַהֵג

2. א. זוג I - חִסְלָה = ח-ס-ל, פועל, עבר, נסתרת
סִלְחָתֶם = ס-ל-ח, קל, עבר, נוכחים
שני הפעלים שונים בשורש, בבניין ובגוף, אך זהים בזמן
זוג II - הִזְהַר = ז-ה-ר, נפעל, ציווי, נוכח
נִזְהַר = ז-ה-ר, נפעל, עבר, נסתר
שני הפעלים שונים בזמן ובגוף, אך זהים בשורש ובבניין
ב. לְמַדְנוּ

3. א. זוג I - תִּתְגַּבְּרָה = ג-ב-ר, התפעל, עתיד, נסתרות
תִּגְבְּרָה = ג-ב-ר, הפעיל, עתיד, נסתרות
שני הפעלים שונים בבניין, אך זהים בשורש ובזמן ובגוף
זוג II - הִשְׁעֲנָה = ש-ע-נ, הפעיל, ציווי, נוכחות
הִשְׁעֲנָה = ש-ע-נ, נפעל, ציווי, נוכחות
שני הפעלים שונים בבניין, אך זהים בשורש ובזמן ובגוף
ב. מְגַדְלִים

4. א. זוג I - נְטָעַן = ט-ע-נ, נפעל, עבר, נסתר
 נְטָעַן = ט-ע-נ, קל, עתיד, מדברים/ות
 שני הפעלים שונים בבניין, בזמן ובגוף, אך זהים בשורש
 זוג II - שְׁמְרוּ = ש-מ-ר, קל, עבר, נסתרים
 שְׁמְרוּ = ש-מ-ר, קל, ציווי, נוכחים
 שני הפעלים שונים בזמן ובגוף, אך זהים בשורש ובבניין
 ב. הַכְחִישִׁי

5. א. זוג I - מְתַעַלְמֶת = ע-ל-מ, התפעל, הווה, נסתרת
 תַּעֲמִלְנָה = ע-מ-ל, פיעל, עתיד, נסתרות
 שני הפעלים שונים בשורש, בבניין, בזמן ובגוף (אין נקודת דמיון ביניהם)
 זוג II - נִשְׁבְּרִים = ש-ב-ר, נפעל, הווה, נסתרים
 שְׁבוּר = ש-ב-ר, קל, הווה, נסתר
 שני הפעלים שונים בבניין ובגוף, אך זהים בשורש ובזמן
 ב. תִּרְכַּב

תרגיל 100

1. (1) ת-ק-ג
 (2) תִּתְקַן = פועל; תִּתְקַן = הופעל
 (3) ג. תִּקְנָה
2. (1) ס-מ-ג
 (2) מִסְתַּמֵּן = התפעל; סִמְנֵנוּ = פיעל
 (3) א. נִסְמֵן
3. (1) פ-ר-ד
 (2) פְּרוּדָה = קל; תִּפְרִידִי = הפעיל
 (3) ד. הִפְרִידִי
4. (1) ק-ד-מ
 (2) קִדְמָה = קל; קִדְמָה = פיעל
 (3) ב. תִּקְדֵם
5. (1) ש-ק-פ
 (2) תִּשְׁקַפְנָה = הפעיל; מִשְׁתַּקְפִּים = התפעל
 (3) ג. הִשְׁתַּקְפוּ

6. (1) פ-ת-ח
 (2) תַּפְתְּחוּ = קל; תַּפְתְּחוּ = פיעל
 (3) א. פוֹתְחִים

7. (1) ז-ק-ק
 (2) הִזְדַּקְקָה = התפעל; נִזְקְקוּ = נפעל
 (3) ד. יִזְקְּוּ

תרגיל 101

1. א. (1) יִרְקִיבוּ = ר-ק-ב
 (2) ק-ר-ב
 (3) נִקְרִיב = הפעיל; יִרְקִיבוּ = הפעיל; תִּקְרַב = קל; יִקְרְבוּ = קל
 ב. קִרְבִּים = ק-ר-ב, קל, הווה
 (2) בזמן (ארבעת הפעלים בסעיף א בזמן עתיד)
2. א. (1) מִתְרִיס = ת-ר-ס
 (2) ס-ת-ר
 (3) מִתְרִיס = הפעיל; מִסְתַּתֵּר = התפעל; מִסְתַּיְרִים = הפעיל; נִסְתַּר = נפעל
 ב. סְתוּר = ס-ת-ר, קל, הווה
 (1) בבניין (הפועל זהה בשורש שלו לשלושה פעלים, וזהה בזמן לכל הפעלים)
3. א. (1) תִּשְׁגַּרְנָה = ש-ג-ר
 (2) ר-ג-ש
 (3) תִּרְגַּשְׁנָה = פיעל; תִּרְגַּשְׁנָה = הופעל; תִּרְגַּשְׁנָה = הפעיל, תִּשְׁגַּרְנָה = פועל
 ב. (3) בשורש
 תִּשְׁגַּרְנָה = ג-ש-ר, פיעל, עתיד (הפועל זהה בבניין לפועל תִּרְגַּשְׁנָה ולכל הפעלים בזמן)
4. א. (1) הִתְפַּלְּשָׁה = פ-ל-ש
 (2) ש-ל-פ
 (3) נִשְׁלַף = נפעל; הִתְפַּלְּשָׁה = התפעל; נִשְׁלַפוּ = נפעל; שְׁלַפוּ = קל
 ב. (2) בזמן
 יִשְׁלַפוּ = ש-ל-פ, נפעל, עתיד (פועל זהה בשורש לשלושה פעלים ובבניין לפעלים
 נִשְׁלַף, נִשְׁלַפוּ)

תרגיל 102

1. (1) הפעלים תִּשְׁכַּר נִשְׁכַּר הם מאותו שורש, אך בבניין אחר.

(2) I. מִשְׁתַּכַּר

II. מִשְׁכַּרְת

III. נִשְׁכַּר

IV. שׁוֹכְרִים

(3) (2) שָׁכַר

2. (1) הפועל נִפְקְדוּ והפועל פָּקְדוּ במשפט II הם משורשים שונים.

(2) I. תִּפְקְדְנָה

II. יִפְקְדוּ

III. יִתְפְקְדוּ

IV. יִפְקְדוּ

(3) (4) נִפְקְדוּת

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
הִנְחִיתָהּ	לְהַנְחִיתַת	הפעיל	1. נ-ח-ת
	לְהִמְחִיק	נפעל	2. מ-ח-ק
מְחִיקָהּ	לְמַחֵק	קל	3. מ-ח-ר
הִצְדִּיקָהּ	לְהִצְדִּיקַת	הפעיל	4. צ-ד-ק
הִצְטַדְּקוֹת	לְהִצְטַדֵּק	התפעל	5. צ-ד-ק
הִסְתַּכְּלוֹת	לְהִסְתַּכֵּל	התפעל	6. ס-כ-ל
		קל	7. ב-ט-ל
הִתְבַּטְּלוֹת	לְהִתְבַּטֵּל	התפעל	8. ב-ט-ל
סִיּוֹם, סִימָת	לְסַיֵּם	פיעל	9. ס-י-מ
הִשְׁתַּלְּבוֹת	לְהִשְׁתַּלֵּב	התפעל	10. ש-ל-ב
הִרְחִיבָהּ	לְהִרְחִיבַת	הפעיל	11. ר-ח-ב
סָעִדָּהּ	לְסַעֵד	קל	12. ס-ע-ד
		פועל	13. ק-צ-ר
הִשְׁפִּירָהּ	לְהִשְׁפִּירַת	הפעיל	14. ש-כ-ר
		הופעל	15. ס-ג-ר
		פועל	16. ע-ט-ר
הִכְנִסוֹת	לְהִכְנִסַת	נפעל	17. כ-נ-ס
הִכְנִסָּהּ	לְהִכְנִיֵּס	הפעיל	18. כ-נ-ס
הִתְכַּנְּסוֹת	לְהִתְכַּנֵּס	התפעל	19. כ-נ-ס
הִפְלִיגָהּ	לְהִפְלִיגַת	הפעיל	20. פ-ל-ג
הִצְטַמְּקוֹת	לְהִצְטַמֵּק	התפעל	21. צ-מ-ק
		הופעל	22. צ-מ-ד
אֲתוֹר	לְאַתֵּר	פיעל	23. א-ת-ר
הִתְנַדְּבוֹת	לְהִתְנַדֵּב	התפעל	24. נ-ד-ב

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
ותור	לְתַר	פיעל	.25 ו-ת-ר
		פועל	.26 ש-ד-ר
הדפקות	להדפק	התפעל	.27 ד-פ-ק
		הופעל	.28 ח-ל-ט
שְׁמִירָה	לְשַׁמֵּר	קל	.29 ש-מ-ר
קדום	לְקַדֵּם	פיעל	.30 ק-ד-מ
דְּבוּר	לְדַבֵּר	פיעל	.31 ד-ב-ר
		פועל	.32 ע-ו-ת

תרגיל 104

1. הַבְּלָגָה (בניין הפעיל)
2. שְׂרָפָה (בניין קל)
3. הַמְּנַעוֹת (בניין נפעל)
4. הַדּוּר (בניין פיעל)
5. נְעִילָה (בניין קל)
6. הַתְּמַמוֹת
7. בְּקֵרֶת

תרגיל 105

1. (1) שמות פועל
(2) קל
(3) פיעל
(4) שְׁמֹר
2. (1) שמות פועל
(2) פיעל
(3) התפעל
(4) אָמוֹן

תרגיל 106

1. **התחתנה** (משמעות: הדדי, השאר משמעות: גרימה)
2. **הצחיקו** (משמעות: גרימה, השאר משמעות: חוזר)
3. **התפייס** (משמעות: הדדי, השאר משמעות: חוזר)
4. **מסתבן** (משמעות: חוזר, השאר משמעות: גורם)
5. **מפגיש** (משמעות: גרימה, השאר משמעות: הדדי)
6. **התידד** (משמעות: הדדי, השאר משמעות: גרימה)
7. **הרחיק** (משמעות: גרימה, השאר משמעות: הדדי)
8. **התקשר** (משמעות: הדדי, השאר משמעות: גרימה)
9. **הלהיבה** (משמעות: גרימה, השאר משמעות: הדדי)
10. **התגלח** (משמעות: חוזר, השאר משמעות: גרימה)
11. **התכתב** (משמעות: הדדי, השאר משמעות: חוזר)
12. **הצטנף** (משמעות: חוזר, השאר משמעות: גרימה)

תרגיל 107

1. א. חוזר
ב. **מְנַע** = מ-נ-ע, נפעל, **הַתְּפַטֵּר** = פ-ט-ר, התפעל
ג. להמנע, המנעות, להתפטור, התפטרות
ד. מניעה (בניין קל)
2. א. ו-כ-ח, התפעל
ב. הווה (בינוני), רבים
ג. הדדי
3. א. (1) **נְקַשְׁרוּ**
(2) להקשר
ב. (1) **קָשְׁרָה**
(2) התקשרות (בניין התפעל) או קשרה (בניין קל) או הקשרות (בניין נפעל)
ג. (1) **הִסְבִּיר**
(2) להסביר, הסברה
4. א. (1) ר-ג-ע, הפעיל
(2) נְרַגְעוּ (ר-ג-ע, עבר, נסתרים)
ב. גורם

5. התלבשתי = חוזר, הלבישה = גורם
 התלבשתי - אני מלביש עצמי, הפעולה חוזרת אל המבצע.
 הלבישה - האם גרמה לתינוק להיות לבוש.

6. א. נפעל
 ב. נפריד
 ג. הדדיות

תרגיל 108

1. א. גשור (ג-ש-ר), השאר: ר-ג-ש
 ב. הפסקה (פ-ס-ק), השאר: ס-פ-ק
 ג. דקור (ד-ק-ר) השאר: ר-ק-ד
 ד. החלמה (ח-ל-מ), השאר: ל-ח-מ
2. א. התפנקות (פ-נ-ק), השאר: נ-פ-ק
 ב. מתחם (ת-ח-מ), השאר: מ-ת-ח
 ג. מזכירה (ז-כ-ר), השאר: ר-כ-ז
 ד. הפסד (פ-ס-ד) השאר: ד-פ-ס
3. א. הכשרה (כ-ש-ר), השאר: ש-כ-ר
 ב. לגימה (ל-ג-מ), השאר: ג-מ-ל
 ג. נביחה (נ-ב-ח), השאר: ב-ח-נ
 ד. המלצה (מ-ל-צ), השאר: צ-ל-מ
4. א. קטילה (ק-ט-ל), השאר: ל-ק-ט
 ב. מחבט (ח-ב-ט), השאר: ב-ט-ח
 ג. הגלדה (ג-ל-ד), השאר: ג-ד-ל
 ד. סרוג (ס-ר-ג), השאר: ג-ר-ס
5. א. נקור (נ-ק-ר), השאר: ק-ר-נ
 ב. עכור (ע-כ-ר), השאר: כ-ר-ע
 ג. רמיסה (ר-מ-ס), השאר: מ-ס-ר
 ד. רגיש (ר-ג-ש), השאר: ש-ג-ר

6. א. לְגַרְב (ג-ר-ב), השאר : ב-ר-ג
ב. שְׁקָדוֹן (ש-ק-ד), השאר : ק-ד-ש
ג. מְפָרֵץ (פ-ר-צ), השאר : פ-צ-ר
ד. פְּרוֹסָה (פ-ר-ס), השאר : ס-פ-ר

7. א. רְבִיצָה (ר-ב-צ), השאר : צ-ב-ר
ב. הַפְרָזָה (פ-ר-ז), השאר : פ-ז-ר
ג. דוֹרְס (ד-ר-ס), השאר : ס-ד-ר
ד. בְּלֵשׁ (ב-ל-ש), השאר : ל-ב-ש

8. א. הַשְּׁבָחָה (ש-ב-ח), שאר : ח-ש-ב
ב. מְזַמֵּר (ז-מ-ר), השאר : ר-מ-ז
ג. כְּרוֹז (כ-ר-ז), השאר : ז-כ-ר
ד. שְׂרִיקָה (ש-ר-ק), השאר : ק-ש-ר

9. א. פְּתִירוֹן (פ-ת-ר), השאר : ת-פ-ר
ב. מְשַׁלֵּב (ש-ל-ב), השאר : ב-ש-ל
ג. שְׁחִיקָה (ש-ח-ק), השאר : ח-ש-ק
ד. תַּחְלִיב (ח-ל-ב), השאר : ב-ח-ל

10. א. בְּדוֹר (ב-ד-ר), השאר : ד-ב-ר
ב. מְשַׁמֵּר (ש-מ-ר), השאר : ר-ש-מ
ג. נְפוּק (נ-פ-ק), השאר : פ-נ-ק
ד. פְּסִיקָה (פ-ס-ק), השאר : פ-ס-ק

תרגיל 109

שורש	בניין	גוף	זמן / דרך
1. פ-ל-ס-ף	התפעל	נוכח	עתיד
2. ש-כ-פ-ל	פיעל	מדבר/ת	עבר
3. ת-ח-ק-ר	פועל	נסתרת	עבר
4. כ-ר-ב-ל	פועל	נסתרים	הווה
5. צ-פ-צ-פ	פיעל	נסתר	עתיד
6. ת-מ-צ-ת	פיעל	נוכח	ציווי
7. ע-ר-ב-ב	התפעל	נסתרים	עתיד
8. ת-כ-נ-נ	פועל	נסתרת	הווה
9. ת-ק-ת-ק	פיעל	נסתרים	הווה
10. ת-ס-כ-ל	פועל	נסתרים	עתיד
11. ד-ל-ד-ל	פיעל	נסתרת	עבר
12. ד-ל-ד-ל	התפעל	נסתרים	הווה
13. ש-ל-ש-ל	התפעל	נסתרים	עתיד
14. א-ל-ת-ר	פיעל	נסתרים	עבר
15. ש-ע-ב-ד	התפעל	נוכחות	ציווי
16. ע-ר-ע-ר	פיעל	נסתר	עתיד

תרגיל 110

1. I. תְּדַרְכָּהּ = ת-ד-ר-כ, פיעל, עבר

II. תְּדַרְךָ = ת-ד-ר-כ, פיעל, עבר

III. תְּדַרְךָ = ת-ד-ר-כ, פיעל, ציווי

יוצא דופן מבחינת הזמן

2. I. הִטְשִׁטְשׁוּ = ט-ש-ט-ש, התפעל, עבר

II. טִשְׁטְשׁוּ = ט-ש-ט-ש, פועל, עבר

III. טִשְׁטְשָׁה = ט-ש-ט-ש, פועל, עבר

יוצא דופן מבחינת הבניין

3. I. מְקַשְׁקְשִׁים = ק-ש-ק-ש, פיעל, הווה

II. מְשַׁקְשֶׁקֶת = ש-ק-ש-ק, פיעל, הווה

III. מְקַשְׁשָׁה = ק-ש-ק-ש, פיעל, הווה

יוצא דופן מבחינת השורש

4. I. תְּבַלְבְּלָנָהּ = ב-ל-ב-ל, התפעל, עתיד

II. תְּבַלְבְּלָנָהּ = ב-ל-ב-ל, פיעל, עתיד

III. נְבַלְבֵל = ב-ל-ב-ל, פיעל, עתיד

יוצא דופן מבחינת הבניין

תרגיל 111

א. (1) יְכַשְׁכְּשׁוּ = כ-ש-כ-ש

(2) ש-כ-ש-כ

(3) פיעל

ב. (1) בבניין

הִשְׁתַּכְּשְׁכְּהָ = ש-כ-ש-כ, התפעל, עבר (הפועל דומה בשורש לשני פעלים ובזמן לפועל במשפט III)

ג. (2) כְּשָׁפְשָׁה

ד. תִּשְׁתַּכְּשֶׁךָ

תרגיל 112

1. I. הִזְדַּעְזְעוּ = התפעל

II. זָעַזְעוּ = פיעל

שורש משותף: ז-ע-ז

2. I. תִּתְגַּבְּנָה = פועל

II. יִתְגַּבְּרוּ - פיעל

שורש משותף: ת-ג-ב

3. I. תִּקְצְרָה = פיעל

II. יִתְקַצְרוּ = פועל

שורש משותף: ת-ק-צ

4. I. מִתְעַרְבְּבִים = התפעל

II. מְעַרְבְּבִים = פועל

שורש משותף: ע-ר-ב

5. I. מִתְקַשְּׂרִים = פועל

II. תִּקְשְׂרוּ = פיעל

שורש משותף: ת-ק-ש

6. I. מְטַפְּטֵף = פיעל

II. טַפְּטְפוּ = פועל

שורש משותף: ט-פ-ט

תרגיל 113

- א. (1)** א. ח-ז-ק, הופעל
ב. ת-ח-ז-ק, פועל
- (2)** א. תחילית (מוספית)
ב. שורשית
- ב. (1)** א. מ-ח-ז-ר, פועל
ב. ח-ז-ר, הופעל
- (2)** א. שורשית
ב. תחילית (מוספית)
- ג. (1)** א. ק-ס-מ, הפעיל
ב. מ-ק-ס-מ, פיעל
- (2)** א. תחילית (מוספית)
ב. שורשית

תרגיל 114

- 1. (1)** הפעלים **תתרגלנה** **תרגלנה** הם מאותו בניין.
- (2)** I. **מתרגלים**
II. **מתרגלות**
III. **מרגילות**
IV. **מתרגלים**
- (3)** א. שורשית
ב. שורשית
ג. תחילית (מוספית)
- 2. (1)** הפעלים **מענינות** **מענינת** הם מאותו שורש.
- (2)** I. **תתעצער**
II. **תעור**
III. **תעין**
IV. **תענינה**
- (3)** א. תחילית (מוספית)
ב. תחילית (מוספית)

תרגיל 115

- 1.** א. תִּפְקְדוּ משפט I, שורש: ת-פ-ק-ד.
ב. פ-ק-ד
ג. קל
ד. קבוצה 1: פעלים II, IV - משמעות: לבקר, לבוא.
קבוצה 2: פעלים III, V - משמעות: הוראה, מלשון פקודה.
- 2.** א. תִּקְשְׁרוּ משפט III, שורש: ת-ק-ש-ר.
ב. ק-ש-ר
ג. נפעל
ד. קבוצה 1: פעלים I, II - משמעות: לחבר.
קבוצה 2: פעלים III, IV - משמעות: מתחברים כדי לתכנן מזימה / מרידה.
- 3.** א. תִּגְבְּרָה משפט V, שורש: ת-ג-ב-ר.
ב. ג-ב-ר
ג. פיעל
ד. קבוצה 1: פעלים I, IV - משמעות: לנצח.
קבוצה 2: פעלים III, II - משמעות: להגדיל, להתעצם.
- 4.** א. תִּדְלֶקֶה משפט V, שורש: ת-ד-ל-ק.
ב. ד-ל-ק
ג. קל
ד. קבוצה 1: פעלים I, IV - משמעות: לרדוף.
קבוצה 2: פעלים II, III - משמעות: להאיר.
- 5.** א. תִּזְמַן משפט III, שורש: ת-ז-מ-נ.
ב. ז-מ-נ
ג. הופעל
ד. קבוצה 1: פועל I - משמעות: מקריות, קורה בהפתעה.
קבוצה 2: פעלים II, IV, V - משמעות: מלשון הזמנה, לקרוא למישהו שיבוא.

תרגיל 116

1. (1) מ-ל-כ-ד
(2) מְבַתְרוֹת

2. (1) ס-ק-ר-ג
(2) תְּכַבְּתֶרְנָה

3. (1) ק-צ-ר
(2) שְׁקָלִי

4. (1) ת-ח-ק-ר
(2) תְּמַצְתוּ

5. (1) פ-נ-מ
(2) הִכְחִיל

6. (1) ש-ח-ק
(2) הִפְשֵׁל

7. (1) צ-ל-מ
(2) יִתְבַּלְבְּלוּ

8. (1) מ-ס-ח-ר
(2) גִּלְגְּלוּנוּ

9. (1) צ-ב-ר
(2) יִזְדַּקְרוּ

תרגיל 117

1. (1) יְקַלְטוּ = נפעל
(2) התפעל

2. (1) יְתַמְצַת = פיעל
(2) קל

3. (1) אָסְרוּ = קל
(2) פיעל

4. (1) תִּפְרְכְּנָה הופעל
(2) פועל

תרגיל 118

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
פִּסְטוּר	לְפִסְטֵר	פיעל	1. פ-ס-ט-ר
הַמְלִטוֹת	לְהַמְלִיט	נפעל	2. מ-ל-ט
		פועל	3. מ-ז-ע-ר
הַסְתַּדְרוֹת	לְהַסְתַּדֵּר	התפעל	4. ס-ד-ר
אֶפְיוֹן	לְאֶפְיוֹן	פיעל	5. א-פ-י-נ
		פועל	6. ת-ג-ב-ר
		הופעל	7. ג-ב-ר
דְּקָלוּם	לְדַקֵּלֵם	פיעל	8. ד-ק-ל-מ
		פועל	9. מ-ס-פ-ר
		פועל	10. ע-ב-ר-ת
עָרְעוּר	לְעָרְעֵר	פיעל	11. ע-ר-ע-ר
		פועל	12. א-כ-ל-ס
שְׁלֵהוּב	לְשַׁלְּהֵב	פיעל	13. ש-ל-ה-ב
הַשְׁתַּעֲבְדוֹת	לְהַשְׁתַּעֲבֵד	התפעל	14. ש-ע-ב-ד
		פועל	15. ש-כ-נ-ע
הַצְטַמְרָרוֹת	לְהַצְטַמְרֵר	התפעל	16. צ-מ-ר-ר
הַשְּׁמָטוֹת	לְהַשְּׁמִיט	נפעל	17. ש-מ-ט
הַקְדָּשָׁה	לְהַקְדִּישׁ	הפעיל	18. ק-ד-ש
מִסְגּוּר	לְמִסְגֵּר	פיעל	19. מ-ס-ג-ר
הַסְתַּגְרוֹת	לְהַסְתַּגֵּר	התפעל	20. ס-ג-ר

שורש	בניין	שם פועל	שם פעולה
21. ס-ג-ר	הפעיל	לְהַסְגִיר	הַסְגָרָה
22. א-ל-ת-ר	פיעל	לְאָלַתַר	אֲלַתוֹר
23. ח-ש-ב-נ	פועל		
24. ח-ש-ב-נ	התפעל	לְהִתְחַשְׁבֵן	הִתְחַשְׁבָנוּת
25. ח-ש-ב	פיעל	לְחַשֵב	חֲשׁוּב
26. ח-ש-ב	התפעל	לְהִתְחַשֵב	הִתְחַשְׁבוּת
27. ג-ל-ג-ל	התפעל	לְהִתְגַלְגֵל	הִתְגַלְגְלוּת
28. ל-ג-ל-ג	פיעל	לְלַגֵלַג	לְלִגּוּג
29. ת-פ-ע-ל	פיעל	לְתַפְעֵל	תַפְעוּל
30. פ-ע-ל	הפעיל	לְהַפְעִיל	הַפְעָלָה
31. ת-ק-ש-ר	פיעל	לְתַקְשֵר	תַקְשׁוֹר
32. ק-ש-ר	התפעל	לְהִתְקַשֵר	הִתְקַשְרוּת
33. א-ב-ט-ח	פועל		
34. ב-ט-ח	הפעיל	לְהַבְטִיחַ	הַבְטָחָה
35. ש-ק-ק	קל	לְשַקֵק	שְקִיקָה
36. ש-ח-ר-ר	פיעל	לְשַחֵרַר	שְחִירוֹר
37. ש-ח-ר-ר	התפעל	לְהִשְתַחַרַר	הִשְתַחַרְרוּת
38. ש-ק-ש-ק	פיעל	לְשַקֵשֵק	שְקִשׁוּק
39. ש-כ-ל-ל	פיעל	לְשַכֵלֵל	שְכָלוּל
40. ת-מ-ח-ר	פועל		
41. מ-כ-ר	קל	לְמַכֵר	מְכִירָה
42. ת-ג-מ-ל	פיעל	לְתַגְמֵל	תַגְמוּל
43. ג-מ-ל	קל	לְגַמֵל	גְמִילָה
44. ל-ב-נ	הופעל		

תרגיל 119

1. (1) תחזוק
(2) לתחזק
2. (1) הדילדלות
(2) להדילדל
3. (1) להסתכסך
(2) הסתכסכות
4. (1) לתכנן
(2) תכנון

תרגיל 120

1. (1) להתאים = הפעיל
(2) התפרסמות, הצטמצמות
2. (1) להסחב = נפעל
(2) הזדקנות, הצטנפות

תרגיל 121

1. א. תחזק (ח-ז-ק), השאר: ת-ח-ז-ק
ב. החמצה (ח-מ-צ), השאר: ח-מ-צ-נ
ג. תגבור (ת-ג-ב-ר), השאר: ג-ב-ר
ד. מצמוץ (מ-צ-מ-צ), השאר: צ-מ-צ-מ
2. א. מחשוב (מ-ח-ש-ב), השאר: ח-ש-ב
ב. התרברבות (ר-ב-ר-ב), השאר: ש-ר-ב-ב
ג. קללה (ק-ל-ל), השאר: ק-ל-ק-ל
ד. תסכול (ת-ס-כ-ל), שאר: ס-כ-ל
3. א. ערבול (ע-ר-ב-ל), השאר: ב-ע-ר
ב. סקור (ס-ק-ר), השאר: ס-ק-ר-נ
ג. מלכוד (מ-ל-כ-ד), השאר: ל-כ-ד
ד. שאלה (ש-א-ל), השאר: ת-ש-א-ל

4. א. תפקדי , תפקדה , תפקדי
 ב. דלק, תדלוק, הדלקות
 ג. משדר , מדרשה, דרישה
 ד. התבססות, בסוס , סבסוב (פעולה של שחקן בכדורגל)

5. א. תקון (ת-ק-ג), השאר : נ-ת-ק
 ב. מחול (מ-ח-ל), השאר : ל-ח-מ
 ג. מחזר (ח-ז-ר), השאר : מ-ח-ז-ר
 ד. משרינת (ש-ר-י-ג), השאר : נ-ש-ר

תרגיל 122

תשובה
1. נועצת
2. נוליד
3. נולד
4. נוכחות
5. נוכח
6. ינוכו
7. מוכיחה
8. הנועץ
9. הותירה
10. נותרה
11. יימין
12. מישירים
13. נשב
14. הושבנה
15. רדו
16. הורידו

תשובה
17. תִּירָקוּ
18. יוֹרִיקוּ
19. הוֹשִׁטְנוּ
20. אוֹשִׁיט
21. נוֹאֲשָׁתִי
22. תִּנְסָפִי

תרגיל 123

- 1.** I. נֹתֵיר = י-ת-ר, נפעל עתיד
 II. נֹתֵר = י-ת-ר, נפעל, עתיד
 III. תוֹתִירוּ י-ת-ר, הפעיל, עתיד
 יוצא דופן מבחינת הבניין

- 2.** I. הוֹרֵד = י-ר-ד, הפעיל, ציווי
 II. תוֹרִידִי = י-ר-ד, הפעיל, עתיד
 III. יוֹרֵד = י-ר-ד, הפעיל, עתיד
 יוצא דופן מבחינת הזמן

- 3.** I. תִּלְךָ = ה-ל-כ, קל, עתיד
 II. נוֹכַל = י-כ-ל, קל, עתיד
 III. יִלְכוּ = ה-ל-כ, קל, עתיד
 יוצא דופן מבחינת השורש

- 4.** I. יִישַׁר = י-ש-ר, פיעל, עתיד
 II. יִישִׁיר = י-ש-ר, קל, עתיד
 III. תִּישַׁר = י-ש-ר, פיעל, עתיד
 יוצא דופן מבחינת הבניין

- 5.** I. יִלְד = י-ל-ד, קל, עתיד
 II. יִלְדְתוּ = י-ל-ד, קל, עבר
 III. יִלְדוּ = י-ל-ד, קל, עבר
 יוצא דופן מבחינת הזמן

6. I. נְפֹלָה = נ-פ-ל, קל, עבר
 II. נְפֹלוֹת = נ-פ-ל, קל, הווה
 III. נוֹפְלֶת = נ-פ-ל, קל, הווה
 יוצא דופן מבחינת הזמן

7. I. נוֹצְרָה = י-צ-ר, נפעל, עבר
 II. יִצְרוּ = י-צ-ר, קל, עבר
 III. נוֹצֵר = י-צ-ר, נפעל, עבר
 יוצא דופן מבחינת הבניין

תרגיל 124

1. (1) נוֹכְחִים = נ-כ-ח
 (2) י-כ-ח
 (3) (3) I. התפעל, II. נפעל, III. קל, IV. הפעיל
 (4) הווה
 (5) נְכָחוּ

2. (1) נוֹצְרִים = נ-צ-ר
 (2) י-צ-ר
 (3) (3) I. קל, II. נפעל, III. פיעל, IV. קל
 (4) הווה
 (5) (2) נוֹצְרָה

3. (1) מִישִׁירוֹת = י-ש-ר
 (2) נ-ש-ר
 (3) (3) I. קל, II. קל, III. קל, IV. הפעיל
 (4) (4) נִשְׂרוּ = זמן עבר
 (5) הווה

4. (1) תְּבִישָׁנָה = ב-י-ש
 (2) י-ב-ש
 (3) (3) I. קל, II. פיעל, III. התפעל, IV. פועל
 (4) עתיד
 (5) (4) יִבְשָׁתָּהּ

תרגיל 125

1. א. יועץ

ב. לפניך שני משפטים:

I. ציוד כבד **מוּבָל** במשאיות.

II. הסוסים **יוּבְלוּ** אל השוקת.

(1) י-ב-ל, הופעל

(2) הוּבַל

(3) מוּבָלִים

(4) מוּבֵיל

(5) הוּבְלוּ

ג. (1) י-ס-פ, נפעל

(2) יוּסַף

(3) נוּסְפוּ

(4) הוּסַף

(5) יוּסִיפוּ

2. א. יִשְׁבֶּתָ

ב. תִּרְגְּלוּ

ג. נולד

ד. (3) בבניין פיעל, זמן עבר

3. א. מְזַנְקִים

ב. היטבתי

ג. תודיעי

שם פועל	בניין	שורש
לְהוֹשִׁיב	הפעיל	1. י-ש-ב
	הופעל	2. י-ע-ד
	נפעל	3. י-ש-ב
לְנַשֵּׁב	קל	4. נ-ש-ב
לְהוֹשִׁיט	הפעיל	5. י-ש-ט
לְהַנְלִיד	נפעל	6. י-ל-ד
לְהִינְיִק	הפעיל	7. י-נ-ק
לְהוֹתִיר	נפעל	8. י-ת-ר
לְהוֹתִיר	הפעיל	9. י-ת-ר
לְנַשֵּׂךְ	קל	10. נ-ש-כ
לְהוֹנֵאֵשׁ	נפעל	11. י-א-ש
	הופעל	12. י-ס-פ
לְהוֹסִיף	נפעל	13. י-ס-פ
לְהוֹסִיף	הפעיל	14. י-ס-פ
לְהִימִין	הפעיל	15. י-מ-נ
לְשַׁבֵּת	קל	16. י-ש-ב
לְמַלֵּךְ	קל	17. מ-ל-כ
לְהוֹלִיךְ	הפעיל	18. י-ל-כ
לְנַעֵץ	קל	19. נ-ע-צ
לְהוֹנֵעֵץ	נפעל	20. י-ע-צ
	הופעל	21. י-ב-ל
לְהוֹעִיד	הפעיל	22. י-ע-ד
	הופעל	23. י-כ-ח
לְהוֹכִיחַ	נפעל	24. י-כ-ח
	קל	25. נ-כ-ח
לְהוֹקִיר	הפעיל	26. י-ק-ר
לְיַקֵּר	פיעל	27. י-ק-ר
לְנַבֵּר	קל	28. נ-ב-ר
לְמַרְדֵּד	קל	29. מ-ר-ד

שם פועל	בניין	שורש
	הופעל	30. י-ר-ד
לְהוֹרִיד	הפעיל	31. י-ר-ד
לְרַדֵּת	קל	32. י-ר-ד
	קל	33. י-ס-ד
לִירֹק	קל	34. י-ר-ק

תרגיל 127

1. הַתְּרוֹת
2. שְׂכִיבָה
3. הוֹבְלָה
4. הַתְּמָרוֹת
5. הַשְּׂפָלָה

תרגיל 128

1. א. י-ד-ע
 ב. יָדְעוּ = פיעל, מוֹדְעִים = הופעל, נוֹדְעוּ = נפעל, הוֹדִיעוּ = הפעיל
 ג. אימון = א-מ-נ, פיעל
 ד. (1) שתי נקודות הדמיון: בניין וזמן זהים.
 (נועד = י-ע-ד, נפעל, נסתר, עבר; נוֹדְעוּ = י-ד-ע, נפעל, נסתרים, עבר)
 (2) להַנְעִיד
 ה. (1) נקודת הדמיון "שורש זהה"
 (נועד = י-ע-ד, נפעל, נסתר, עבר; להוֹעִיד = י-ע-ד, שם פועל)
 (2) מוֹעִידָה, נוֹעֲדָת
2. א. י-ש-ב
 ב. מוֹשִׁיבָה = הפעיל, מַתְּשִׁיבָת = התפעל, יָשְׁבוּ = פיעל, מִיִּשְׁבִּים = פועל
 ג. מוֹשִׁיבָה = להוֹשִׁיב, הוֹשְׁבָה; מַתְּשִׁיבָת = להַתְּשִׁיב, הַתְּשִׁיבוֹת; יָשְׁבוּ = לְיָשֵׁב, יָשׁוּב
 ד. לְסַפֵּר = ס-פ-ר, פיעל
 ה. (1) בְּחִרְתִּי = ב-ח-ר
 (2) בְּחִירָה
 ו. (1) תוֹשִׁיב
 (2) היא תוֹשִׁיב את הילד בכיסא הבטיחות שבמכוניתה.

- 3.** א. י-ר-ש
 ב. הוֹרִישָׁה = הפעיל, גְּרָשְׁנוּ = קל
 ג. לְהוֹרִישׁ
 ד. אִירַשׁ
 אורִישׁ
 ה. אורִישׁ את הוֹנֵי לארבעת ילָדֵי.
 ו. (1) י-ש-ר, התפעל
 (2) לְהַתְּיָשֵׁר
 (3) מִיִּשְׁרָת

- 4.** א. י-ר-ק
 ב. תִּירְקוּ = קל, הוֹרִיק = הפעיל
 ג. לִירֵק (בניין קל), לְהוֹרִיק (הפעיל)

- 5.** (1) מְצַטִּירָת = צ-י-ר
 (2) י-צ-ר
 (3) לִיצַר, לְהוֹצִיר, לְהַצְטִיר

תרגיל 129

1. י-ד-ע
 2. י-ס-ד
 3. י-ר-ש
 4. י-ט-ב
 5. י-ש-ע
 6. י-ח-ל

תרגיל 130

- 1.** א. לומְדָת (ל-מ-ד), השאר: י-ל-ד
 ב. הַתִּיבְּשׁוֹת (י-ב-ש) השאר: י-ש-ב
 ג. נוֹכְחוֹת (נ-כ-ח), השאר: י-כ-ח
 ד. מְשַׁנֵּן (ש-נ-נ), השאר: י-ש-נ
- 2.** א. יָבוֹשׁ (י-ב-ש), השאר: י-ש-ב
 ב. בְּלָבוֹל (ב-ל-ב-ל), השאר: י-ב-ל
 ג. עָמִיד (ע-מ-ד), השאר: י-ע-ד
 ד. הַתְּקַנָּה (ת-ק-נ), השאר: ת-ק-פ

- 3.** א. אָרִיג (א-ר-ג), השאר: א-ר-ג-נ
 ב. הוֹחִיל (י-ח-ל), השאר: מ-ח-ל
 ג. לְצַיֵּר (צ-י-ר), השאר: י-צ-ר
 ד. מְמַחֵשֵׁב (מ-ח-ש-ב), השאר: ח-ש-ב
- 4.** א. פּוֹעֵמֶת (פ-ע-מ), השאר: י-פ-ע
 ב. נוֹצֵר (נ-צ-ר), השאר: י-צ-ר
 ג. אֶתּוֹר (א-ת-ר), השאר: י-ת-ר
 ד. מוֹעֵל (מ-ע-ל), השאר: י-ע-ל
- 5.** א. נְתִינָה (נ-ת-נ), השאר: מ-ת-נ
 ב. הִתְפַּנְּנוּת (כ-ו-נ-נ), השאר: כ-ו-נ
 ג. מְסַיֵּד (ס-י-ד), השאר: י-ס-ד
 ד. מוֹרֵד (מ-ר-ד), השאר: י-ר-ד

תרגיל 131

- 1.** תוֹדְעָה
- 2.** מוֹפֵע
- 3.** הוֹכְחָה
- 4.** ?נִיקָה
- 5.** ?צִיָּרָה
- 6.** תִּרְדָּמָה
- 7.** בְּלִיטָה
- 8.** (1) הוֹקְרָה
(2) לְיָקָר
- 9.** תִּפְקוּד
- 10.** ?רוּשָׁה
- 11.** (1) הוֹסְפָה / תוֹסְפָת
(2) לְהוֹסִיף

תרגיל 132

שורש	בניין	גוף	זמן / דרך
1. ר-פ-א	פיעל	נוכחים	ציווי
2. מ-ל-א	פועל	נסתר	הווה
3. ק-פ-א	קל	נסתרים	הווה
4. מ-צ-א	נפעל	נסתר	עתיד
5. מ-ח-א	קל	נוכחות	ציווי
6. מ-ל-א	נפעל	נסתר	הווה
7. ח-ט-א	קל	מדברים/ות	עבר
8. ח-ב-א	הפעיל	נוכח	ציווי
9. ר-פ-א	נפעל	נסתרת	עבר
10. ב-ר-א	הפעיל	נסתרת	עתיד
11. נ-ב-א	פיעל	נסתרים	עבר
12. ב-ט-א	התפעל	נסתר	עבר
13. ח-ב-א	קל	נסתר	הווה
14. ט-מ-א	נפעל	נוכחים	עתיד
15. מ-ל-א	פיעל	מדברים/ות	עבר
16. ק-ר-א	נפעל	מדבר/ת	עתיד
17. ק-ר-א	קל	מדבר/ת	עתיד

תרגיל 133

שורש	בניין	שם הפועל	שם פעולה
1. כ-ל-א	קל	לְכַלֵּא	כְּלִיאָה
2. ט-מ-א	קל		
3. י-ר-א	קל	לִירֵא	
4. מ-צ-א	הפעיל	לְהַמְצִיא	הַמְצָאָה
5. י-צ-א	הפעיל	לְהוֹצִיא	הוֹצָאָה
6. צ-מ-א	קל		
7. ר-פ-א	פיעל	לְרַפֵּא	רְפוּי
8. י-צ-א	הופעל		
9. נ-ש-א	קל		נְשִׂיאָה
10. ח-ב-א	התפעל	לְהִתְחַבֵּא	הִתְחַבְּאוֹת

שם פעולה	שם הפועל	בניין	שורש
	ליזם	קל	11. י-ז-מ
התפלאות	להתפלא	התפעל	12. פ-ל-א
		הופעל	13. ק-פ-א
		נפעל	14. י-ר-א
למלא	מלוי	פיעל	15. מ-ל-א
הקלאות	להקלא	נפעל	16. כ-ל-א
	לחטא	פיעל	17. ח-ט-א
		פועל	18. ח-ט-א

תרגיל 134

1. א. (1) נודע = בניין נפעל

(2) קל

ב. (1) נודע = עבר

(2) הווה

ג. (1) מְצָאָה

נִמְצָאָה

הִתְמַצָּאָה

(2) הכלבה נִמְצָאָה באזור הדרום על ידי עובר אורח.

ד. לקפא, למצא

2. א. (1) הוכחה = הופעל

(2) הפעיל

ב. מיטיבים = הווה, הוספתי = עבר, תִּמְתְּנָה = עתיד, הוכחה = עבר

ג. (1) מוכיחות

נוכחות

(2) עורכות הדין מוכיחות את הטענה בבית המשפט.

ד. כתוב שם פעולה לפעלים: הוספתי, תִּמְתְּנָה. הוספה, הִמְתְּנָה

3. א. (1) תּוֹכְלָנָה = בניין קל
(2) הופעל
- ב. (1) מְשַׁקְעִים = הווה
(2) עתיד
- ג. (1) יוֹשֵׁב
מְיֻשָּׁב
הַתְּיֻשָּׁב
- (2) האיש יושב על הספסל שבגן ומחכה לחברו הטוב.
- ד. להפְרִיז (בניין הפעיל)

4. א. (1) הַתְּחַלְתָּן = הפעיל
(2) התפעל
- ב. מְסַתְּיָגִים = הווה, הַתְּחַלְתָּן = עבר, יִתְאַפְּשֶׁר = עתיד, מְזַדְקָרוֹת = הווה
- ג. (1) הַתְּחַל
(2) אֶפְשָׁרָה
- (3) המורה לאנגלית אֶפְשָׁרָה לנו להשתמש במילון בזמן הבחינה.
- ד. (1) לְהַסְתִּיג, לְהַתְּחִיל, לְהַזְדַּקֵּר
(2) הַסְתִּיגוֹת, הַתְּחִלָּה, הַזְדַּקְרוֹת

תרגיל 135

1. (4) הפועל נִבְרָא במשפט III והפועל תִּבְרָאנָה הם מאותו זמן.
2. (2) הפועל תִּדְלַק במשפט I והפועל תִּדְלַק במשפט III הם משורשים שונים.
3. (1) הפעלים אֶצֵּא אוֹצִיא הם מאותו שורש.

תרגיל 136

1. (1) ק-ר-א
(2) קְרוּיִים = קל, תִּקְרְאוּ = נפעל
(3) קְרָאוּ
2. (1) מ-צ-א
(2) הַמְצִיאוּ = הפעיל, מְצוּיָה = קל
(3) ב. תִּמְצָא
3. (1) י-ר-א
(2) נוֹרְאִים = נפעל, תִּירְאָנָה = קל
(3) יְרָאוֹת

4. (1) י-צ-א
 (2) מוצאת = הופעל, הוצאתי = הפעיל
 (3) תוצא
 ייצאו

תרגיל 137

1. א. (1) תצבענה = צ-ב-ע
 (2) ע-צ-ב
 (3) I. פיעל II. קל III. פועל IV. התפעל
- ב. (1) בשורש (הפועל דומה בזמן לפועל תצבענה ובבניין לפועל התעצבתי)
 השורש של אַתְעַצֵּבֵן הוא ע-צ-ב-נ
2. א. (1) מוצאת = י-צ-א
 (2) מ-צ-א
 (3) I. קל II. התפעל III. הופעל IV. הפעיל
- ב. (2) בבניין (הפועל דומה בשורש ובזמן - כולם זמן הווה). הבניין של נמצאים הוא נפעל
3. א. (1) נועץ = נ-ע-צ
 (2) י-ע-צ
 (3) I. נפעל II. קל III. קל IV. נפעל
- ב. (2) בזמן (הפועל דומה בשורש ובבניין), כל ארבעת הפעלים בזמן הווה, תועצנה בזמן עתיד

תרגיל 138

1. א. (1) פ-ל-א
 (2) נפלאה = נפעל, מפליאה = הפעיל, נתפלא = התפעל, יפליא = הפעיל
 (3) נפלאה = הווה, מפליאה = הווה, נתפלא = עתיד, יפליא = עתיד
 (4) להפליא
 (5) לנגן = נ-ג-נ, פיעל
 (6) א. התפלאתי
 ב. התפלאתי שלא הספקתי להכין את כל המטלות שניתנו לי.
- ב. (1) משמעות הבניין: חוזר
 (2) להתקשט, להתגנדר
 (3) התקשטות, התגנדרות

2. א. (1) ב-ט-א
 (2) התבטאה = התפעל, בטאה = פיעל, בטאו = פועל, מתבטאים = התפעל
 (3) א. מתבטאים = הווה
 ב. עבר
 (4) לבטא, בטוי
 ב. התבטאות
 התבטאות שלו בכתב היא מצוינת.

3. א. נ-ש-א
 ב. (1) מתנשא = התפעל
 (2) קל
 ג. הווה
 ד. להתנשא, התנשאות
 ה. (1) נשא
 (2) הם נשא את עיניהם לעבר המצודה שבראש ההר.
 הרבנים נשא תפילה בכותל.

4. א. א-ל-פ, פועל
 ב. המאמן מאלף את הפילים בקרקס.
 (1) לאלף, אלוף
 (2) משמעות הבניין: גרימה. המאלף גורם לחיות שבקרקס לעשות מה שהוא יגיד להן.
 המאלף מנסה את צורת ההתנהגות של החיות לפי איך שהוא רוצה.

תרגיל 139

1. זוג I התמלא = מ-ל-א, התפעל, עבר, נסתר. מלאה = מ-ל-א, פיעל, עבר, נסתרת
 שני הפעלים שונים בבניין ובגוף, וזהים בשורש ובזמן
 זוג II קוראים = ק-ר-א, קל, הווה, נוכחים. נקראים = ק-ר-א, נפעל, הווה, נסתרים
 שני הפעלים שונים בבניין ובגוף, וזהים בשורש ובזמן
 זוג III הישירו = י-ש-ר, הפעיל, עבר נסתרים. ישרו = י-ש-ר, פיעל, עבר, נסתרים
 שני הפעלים שונים בבניין, וזהים בשורש, בזמן ובגוף
 זוג IV תדרכו = ד-ר-כ, קל, עתיד, נוכחים. תדרכו = ת-ד-ר-כ, פיעל, עבר, נסתרים
 שני הפעלים שונים בשורש, בבניין, בזמן ובגוף.
 2. תיקד
 3. א. לרדת = קל
 ב. (1) ירד
 הוריד
 (2) הילד ירד במדרגות בלי הילקוט הכבד, ואביו הוריד לו אותו במעלית.
 4. א. תוצר

תרגיל 140

1. א. התבִּלְטוּת (ב-ל-ט), השאר : ט-ב-ל
ב. מְתַמָּצַת (ת-מ-צת), השאר : מ-צ-א
ג. מְמַצָּא (מ-צ-א), השאר : צ-מ-א
ד. אָטוּם (א-ט-מ), השאר : ט-מ-א
2. א. התְאִמְצוּת (א-מ-צ), השאר : מ-צ-א
ב. התְאִפְקוּת (א-פ-ק), השאר : ק-פ-א
ג. מְאַפֵּר (א-פ-ר), השאר : ר-פ-א
ד. נְבִיטָה (נ-ב-ט), השאר : ב-ט-א
3. א. אֵלֶם (א-ל-מ), השאר : מ-ל-א
ב. תְזַמּוֹן (ת-ז-מ-נ), השאר : ז-מ-נ
ג. נְעִימָה (נ-ע-מ), השאר : מ-נ-ע
ד. מְגוּן (מ-ג-נ), השאר : ג-ו-נ
4. א. הַמּוֹר (ה-מ-ר), השאר : מ-ר-א
ב. מְצִיָּאָה (מ-צ-א), השאר : י-צ-א
ג. מְטַאטֵא (ט-א-ט-א), השאר : ב-ט-א
ד. אוֹרֵב (א-ר-ב), השאר : ב-ר-א
5. א. דְלוּל (ד-ל-ל), השאר : ד-ל-ד-ל
ב. רְעִבָה (ר-ע-ב), השאר : ע-ב-ר
ג. הֶלֶם (ה-ל-מ), השאר : מ-ה-ל
ד. קְרִיצָה (ק-ר-צ), השאר : ק-צ-ר

א.

שם פעולה	שם פועל	פועל
חטוי	להתרפק	מאבזרים
הברגה	להוליד	נותרה
הברקה	לשנא	יסגננו
חדוש	להגמר	הצדיקה
תלישה	להצדיק	תשקעי
כפירה	להתקפל	מועילות
בטוי	לתצפת	תטלטל
קבלה	לעמעם	תקשר
החטאה	להמאס	הסלים
הסתננרות	לקרקר	מכונות
	להוביל	מיבאות
		דמינו
		נצורים
		נוצרות
		היליל
		משחררת
		גדלים
		מופיעה
		משלמות
		מותרים
		תמצאנה

ב.

הגזרה	המילה
שלמים	דוגמה: התרגשות
מרובעים	מאבזרים
נפויי	נותרה
מרובעים	יסגננו
שלמים	הצדיקה
שלמים	תשקעי
נפויי	מועילות
מרובעים	תטלטל
מרובעים	תקשר
שלמים	הסלים
שלמים	מכונות

הגזרה	המילה
נל"א	מִנְבְּאוֹת
מרובעים	דְּמִינוּ
שלמים	נְצוּרִים
נפו"י	נּוֹצְרוֹת
נפו"י	הִלְיָל
מרובעים	מְשַׁחֲרָת
שלמים	גְּדָלִים
נפו"י	מוֹפִיעָה
נפו"י	מוֹתָרִים
נל"א	תִּמְצָאָהּ
שלמים	לְהַתְרַפֵּק
נפו"י	לְהוֹלִיד
נל"א	לְשָׂא
שלמים	לְהַגְמֵר
שלמים	לְהַצְדִּיק
שלמים	לְהַתְקַפֵּל
מרובעים	לְתַצְפֵּת
מרובעים	לְעַמְעֵם
שלמים	לְהַמְאִס
מרובעים	לְקַרְקֵר
נפו"י	לְהוֹבִיל
נל"א	חֲטוּי
שלמים	הַבְּרָגָה
שלמים	הַבְּרָקָה
שלמים	חֲדוּשׁ
שלמים	תְּלִישָׁה
שלמים	כְּפִירָה

המילה	הגזרה
בְּטוּי	נל"א
קִבְּלָה	שלמים
הִקְטָאָה	נל"א
הִסְתַּנְּרוּת	מרובעים
הוֹרְדָה	נפו"י

תרגיל 142

א. (1) י-ש-ב

(2) מ-ע-ד

(3) מ-צ-א

(4) א-פ-י-נ

(5) י-ר-ש

(6) ת-פ-ס

ב. (1)+(2) תוֹשֵׁב מוֹרְשֵׁת - נפו"י

מוֹעֲדַת תְּפוּסָה - שלמים

(3) מִצָּאוּ = נל"א אֶפְיָנוּ = מרובעים

ג. תוֹשֵׁב = תי"ו מוספית תְּפוּסָה = תי"ו שורשית

ד. (1) לא

(2) תוֹסֶפֶת = מוספית (תחילית)

תרגיל 143

השלים את הטבלה.

שורש	בנין	גוף	זמן / דרך
1. ק-ו-י/ה	פיעל	נסתרים	הווה
2. ב-ד-י/ה	קל	נסתרים	עבר
3. מ-נ-י/ה	התפעל	נסתר	עתיד
4. ש-נ-י/ה	פיעל	נוכח	עבר
5. כ-ב-י/ה	פועל	נסתרת	עבר

שורש	בניין	גוף	זמן / דרך
6. כ-פ-י/ה	קל	נסתרים	הווה
7. ט-ע-י/ה	הופעל	מדברים/ות	עתיד
8. ר-א-י/ה	הפעיל	נסתרות	הווה
9. נ-ק-י/ה	פועל	נסתרים	עבר
10. ש-ט-י/ה	פיעל	נסתר	הווה
11. ק-ש-י/ה	קל	נסתר	עתיד
12. ב-נ-י/ה	נפעל	נסתרים	הווה
13. נ-ס-י/ה	פיעל	מדברים/ות	הווה
14. מ-נ-י/ה	פועל	נוכחת	עבר
15. ש-ב-י/ה	נפעל	מדברים/ות	עבר
16. ש-ט-י/ה	התפעל	מדברים/ות	עבר
17. ר-א-י/ה	הפעיל	נוכח	ציווי
18. ג-ל-י/ה	התפעל	נסתרת	עבר
19. ר-ש-י/ה	הופעל	מדברים/ות	עבר
20. ר-ד-י/ה	קל	נסתרים	עתיד
21. ג-ב-י/ה	נפעל	נסתרים	עתיד
22. ש-ו-י/ה	התפעל	נסתרות	עבר
23. כ-ס-י/ה	פיעל	נוכחת	ציווי
24. ק-ש-י/ה	הפעיל	נסתרת	עבר
25. ע-ש-י/ה	קל	נסתר	עבר
26. צ-ל-י/ה	נפעל	נוכחת	עתיד
27. צ-ו-י/ה	התפעל	נוכחות	עבר

תרגיל 144

1. שונות בבניין
אָרְצָה = ר-צ-א/ה, קל, עתיד, מדבר
אָרְצָה = ר-צ-א/ה, הפעיל, עתיד, מדבר
2. א. ש-נ-א/ה
ב. I. קל II. פיעל III. נפעל IV. התפעל
ג. I. הווה, נסתרות II. עתיד, מדברים III. עבר, נסתרים IV. עתיד, נוכחת
ד. (1) גרימה
(2) חוזר
ה. (1) שנו
(2) שנו את אורח החיים שלכם, והתחילו לעסוק בספורט!
3. א. ר-א-א/ה, קל, עתיד, מדברים
ב. (1) ר-א-א/ה, נפעל, הווה, נסתר
(2) הוא נִרְאָה אדם נחמד מאוד.
4. מְתַנֵּית = מ"ם מוספית (תחילית)
מִנְתָּה = מ"ם שורשית

תרגיל 145

1. א. הִקְנָה = הופעל מִקְנָה = הפעיל
ב. משפטים: I. IV. משמעות: רכישה
משפטים: II. III. משמעות: נותן
ג. נִקְנָה = ק-נ-א/ה, נפעל, עבר, נסתר
שני הפעלים שונים בבניין, בזמן ובגוף
ד. קונות
ה. ג. יִקְנָה
2. א. (1) צָפְתָה תְּצַפִּינָה = פיעל
(2) נִצְפָה = קל, נִצְפוּ = נפעל
ב. נִצְפָה = עתיד, צָפְתָה = עבר, נִצְפוּ = עבר, תְּצַפִּינָה = עתיד
ג. משפטים: I. III. משמעות: לראות משהו, להבחין ב
משפט: II. משמעות: לכסות
משפט: IV. משמעות: לחכות
ד. יִצְפוּ
ה. א. תְּצַפִּינָה

3. א. הַתְּלוּ = התפעל, לִוְתָה = קל, לִוְיָתָם = פיעל, נְלוּיִם = נפעל
 ב. משפטים: I. IV. משמעות: להצטרף
 משפטים: II. III. משמעות: לקחת
 ג. (1) נְלוּיִם = הווה
 (2) עבר
 ד. מְלוּה
 ה. ב. תְּלוּה

4. א. מְתַרְצִים = התפעל, רוֹצִים = קל, מְרַצִים = פועל, מְרַצִים = הפעיל
 ב. הווה
 ג. הַרְצִיתִי מְרַצִים
 ד. הַתְּרַצָּה
 ה. (1) תְּרַצִי רוֹצִים בַּעֲתִיד בַּגּוֹף נוֹכַחַת.
 (2) האם תרצי ללמוד איתי לבחינה בלשון?

5. א. נִרְאִיתִי = נפעל, רְאוּיִים = קל, מְרַאִים = הפעיל, רוֹאוֹת = קל
 ב. (1) נִרְאִיתִי = עבר
 (2) הווה
 ג. הַרְאִינוּ
 ד. נִרְאָה

6. א. נִדְחָה = ד-ח-ה, נפעל, עבר, נסתר נִדְחָה = ד-ח-ה, קל, עתיד, מדברים
 שני הפעלים שונים בבניין, בזמן ובגוף.
 ב. יִדְחוּ

תרגיל 146

שורש	בניין	שם פועל	שם פעולה
1. ש-ח-ה	קל	לְשַׁחַת	שְׁחִיחָה
2. ש-נ-ה	התפעל	לְהִשְׁתַּנּוֹת	הִשְׁתַּנּוּת
3. ב-נ-ה	נפעל	לְהִבָּנֵת	הִבָּנּוּת
4. ל-ו-ה	הפעיל	לְהַלְוֹת	הַלְוָאָה
5. ש-ק-ה	הופעל		
6. ש-נ-ה	פיעל	לְשַׁנּוֹת	שְׁנוּי
7. ג-ל-ה	נפעל	לְהִגָּלוֹת	
8. ת-ל-ה	נפעל	לְהִתְלַוֵּת	הִתְלַוּוּת
9. ר-ב-ה	הפעיל	לְהַרְבּוֹת	

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
		פועל	10. ז-כ-י/ה
התקשות	להתקשות	התפעל	11. ק-ש-י/ה
הדחות	להדחות	נפעל	12. ד-ח-י/ה
התפתות	להתפתות	התפעל	13. פ-ת-י/ה
הטעיה	להטעות	הפעיל	14. ט-ע-י/ה
		הופעל	15. פ-נ-י/ה
רצוי	לרצות	פיעל	16. ר-צ-י/ה
		הופעל	17. ש-ר-י/ה
השנות	להשנות	נפעל	18. ש-נ-י/ה
		פועל	19. מ-נ-י/ה
פנוי	לפנות	פיעל	20. פ-נ-י/ה
		פועל	21. ל-ו-י/ה
השתטות	להשתטות	התפעל	22. ש-ט-י/ה
קנייה	לקנות	קל	23. ק-נ-י/ה
השוואה	להשוות	הפעיל	24. ש-ו-י/ה
גלוי	לגלות	פיעל	25. ג-ל-י/ה
		הופעל	26. ר-ש-י/ה
		פועל	27. צ-פ-י/ה

תרגיל 147

1. התאדות
2. לענות
3. השקה
4. השתוות
5. לטעות
6. לנסות
7. הקוות

תרגיל 148

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
שְׁתִּיחַ	לְשַׁתוֹת	קל	1. ש-ת-י/ה
	לְשַׁתַּת	קל	2. ש-ת-ת
	לְשַׁבוֹת	קל	3. ש-ב-י/ה
שְׁבִיתָהּ	לְשַׁבֵּת	קל	4. ש-ב-ת
כָּרִיתָהּ	לְכַרֵּת	קל	5. כ-ר-ת
כָּרִיחַ	לְכַרוֹת	קל	6. כ-ר-י/ה
הִפְנִימָהּ	לְהַפְנִימַם	הפעיל	7. פ-נ-מ
הִפְנִיחַ	לְהַפְנוֹת	הפעיל	8. פ-נ-י/ה
הִתְרַאָּה	לְהִתְרוֹת	הפעיל	9. ת-ר-י/ה
הִתְרַמָּהּ	לְהִתְרַמֵּם	הפעיל	10. ת-ר-מ
	לְהַכְפִּיחַ	נפעל	11. כ-פ-ת
		נפעל	12. כ-פ-י/ה
הִשְׁלִיחַ	לְהַשְׁלוֹת	הפעיל	13. ש-ל-י/ה
	לְמַשֵּׁל	קל	14. מ-ש-ל
	לְהַרְשִׁים	הפעיל	15. ר-ש-מ
הִרְשָׁאָהּ	לְהַרְשׁוֹת	הפעיל	16. ר-ש-י/ה

תרגיל 149

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
גָּעִיחַ	לְגַעוֹת	קל	1. ג-ע-י/ה
יְגִיעַחַ		קל	2. י-ג-ע
הוֹרָאָהּ	לְהוֹרוֹת	הפעיל	3. י-ר-י/ה
הִתְרַאָּהּ	לְהִתְרוֹת	הפעיל	4. ת-ר-י/ה
הוֹתִירָהּ	לְהוֹתִיר	הפעיל	5. י-ת-ר
הוֹנָאָהּ	לְהוֹנוֹת	הפעיל	6. י-נ-י/ה
הִרְוִיחַ	לְהִרוֹת	הפעיל	7. ר-ו-י/ה
		הופעל	8. ת-ר-י/ה
הוֹדִיחַ	לְהוֹדוֹת	הפעיל	9. י-ד-י/ה
טָעִיחַ	לְטַעוֹת	קל	10. ט-ע-י/ה
רָדִיחַ	לְרַדוֹת	קל	11. ר-ד-י/ה
יְרִידָהּ	לְרַדֵּת	קל	12. י-ר-ד

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
הפְּלִיָּה	לְהַפְּלוֹת	הפעיל	13. פ-ל-מ/ה
		הופעל	14. ש-ק-מ/ה

תרגיל 150

1. הונו = י-נ-מ/ה, הפעיל, עבר, נסתרים הוּנָה = י-נ-מ/ה, הופעל, עבר, נסתר
שתי הצורות שונות בבניין ובזמן

2. א. (1) נְתָלִים = ת-ל-מ/ה, נפעל, הוּנָה, נסתרים

נְתָלוּ = ת-ל-מ/ה, נפעל, עבר, נסתרים

שתי הצורות שונות זו מזו בזמן

(2) נְתָלָה = ת-ל-מ/ה, קל, עתיד, מדברים

צורה זו זהה לשתי הצורות האחרות רק בשורש!

ב. (1) לְהַפְּלוֹת הַתְּלוֹת

(2) לְתָלוֹת תְּלִיָּה

3. א. מְרַשִּׁים = ר-ש-מ/ה (משפט I)

ב. ר-ש-מ

ג. I. הפעיל II. הפעיל III. התפעל IV. קל

ד. משפטים: II. III. משמעות: להתפעל, להשאיר רושם (הנוף ומרואיין משאירים רושם)

משפט IV. משמעות: לכתוב

ה. (1) הַרְשִׁיתִי

(2) הַרְשִׁיתִי לוֹ לִסְפֵר לִי עוֹד בְּדִיחָה קֵרֶשׁ.

ו. לְהַתְּרֵשׁ, הַתְּרֵשׁוֹת

ז. (3) לְרֵשׁ

4. א. מְגַלְמִים = ג-ל-מ

ב. ג-ל-מ/ה

ג. I. פיעל II. פיעל III. הופעל IV. נפעל

ד. הוּוּה

ה. משפטים: II. IV. משמעות: חשיפה

משפט: III משמעות: העברה ממקום למקום

ו. לְגַלּוֹת גְּלוּי

ז. (1) יְגַלֵּם

(2) הוּא יְגַלֵּם אֶתְּךָ תִּפְקִיד הַרְאִשִּׁי בַּהֲצָגָה.

ח. (2) לְהַגְּלוֹת

5. א. מְפָנִים = פ-נ-מ (משפט II)
 ב. פ-נ-ל/ה
 ג. I. הפעיל II. הפעיל III. הפעיל IV. פועל V. פיעל
 ד. משפטים: I. III. משמעות: לכוון, להפנות לכיוון מסוים
 משפטים: IV. V. משמעות: להוציא
 ה. (1) פְּנָה
 (2) דיירת הבניין פְּנָה לאגודת תרבות הדיור כדי להתייעץ עמם.
 ו. (1) הַתְּפָנָה
 (2) האיש הַתְּפָנָה מכל עיסוקיו והלך לצפות במשחק כדורגל.
 ז. (2) תְּפָנִימִי
 ח. (1) הַפְּנִיָה

6. א. יִישְׁנוּ = י-ש-נ
 ב. ש-נ-ל/ה
 ג. I. פיעל II. נפעל III. התפעל IV. קל
 ד. משפטים: I. III. משמעות: להחליף
 משפט: II. משמעות: לחזור
 משפט: IV. משמעות: להירדם, שינה
 ה. I. לְשָׁנוֹת II. לְהִשְׁנוֹת III. לְהִשְׁתַּנוֹת IV. לִישֵׁן
 ו. I. שְׁנוֹי II. הִשְׁנוֹת III. הִשְׁתַּנוֹת IV. שְׁנָה

תרגיל 151

1. א. ל-ק-י/ה
 ב. יִלְקָה = הופעל, תִּלְקָה = קל, לְקוּיָה = קל, מְלָקוֹת = קל
 ג. לְלָקוֹת
 ד. לְהִלְקוֹת, הִלְקָאָה
 ה. תְּחַדְרֶנָּה
 2. א. ז-כ-ל/ה
 ב. זָפְתָה = פועל תִּזְכָּה = פיעל תִּזְדַּכְּיָנָה = התפעל
 ג. מְצַטְנֶפֶת

3. לפניך שלושה משפטים, ובכל משפט פועל מודגש.

I. הן אינן מודעות לסכנות שבדרך.

II. הפקידים הודיעו ללקוחות על העלאת דמי הניהול.

III. איננו יודעים מה השעה.

א. מודעות = הופעל, הודיעו = הפעיל, יודעים = קל

ב. מודעות = הווה, הודיעו = עבר, יודעים = הווה

ג. ידעה

ד. תשתלנה

ה. תמצאנה

תרגיל 152

1. (1) ד-מ-י/ה

(2) תקנא

2. (1) י-ד-י/ה

(2) יופיעו

3. (1) ש-ו-י/ה

(2) אתלמד

4. (1) ר-א-י/ה

(2) זוכה

5. (1) י-כ-ח

(2) נקנו

6. (1) פ-ד-י/ה

(2) יוצר

7. (1) מ-ר-ט

(2) תתמנינה

תרגיל 153

1. א. הקצו
ב. הפלית
ג. בבניין קל, זמן הווה
2. א. להתנות
ב. תקפת
ג. בבניין נפעל, זמן עבר
3. א. תתלינה
ב. תמשה
ג. יארגנו
4. א. הורה
ב. תירה
ג. הודיתי

תרגיל 154

1. א. (1) מתחילים = ת-ח-ל
(2) ח-ל-י/ה
(3) I. הפעיל II. התפעל III. קל IV. קל
ב. (3) בשורש (הפועל זהה בבניין לפועל מתחילים ובזמן לכל הפעלים)
2. א. (1) ענינה = ע-נ-י-נ
(2) ע-נ-י/ה
(3) I. קל II. פיעל III. התפעל IV. פיעל
ב. (2) בזמן (הפועל הזה בזמן עתיד, השאר בזמן עבר)
3. א. (1) משלים = ש-ל-י/ה
(2) מ-ש-ל
(3) I. קל II. קל III. הופעל IV. הפעיל
ב. (1) בבניין (הבניין של הפועל הזה נפעל, שונה מהאחרים)

4. א. (1) הַתְּרִתָּהּ = ת-ר-י/ה
 (2) י-ת-ר
 (3) I. הפעיל II. הפעיל III. נפעל IV. הופעל
 ב. (2) בזמן (הפועל הזה בזמן עתיד, השאר בזמן עבר)

5. א. (1) מְטַעֵים = ט-ע-י/ה (משפט IV)
 (2) ט-ע-מ
 (3) I. הפעיל II. הופעל III. קל IV. הפעיל
 ב. (3) בשורש (שורש מ-ע-ט)

תרגיל 155

1. (1) ד-מ-י/ה
 (2) I. קל , II. נפעל
 (3) תִּדְמָה
 (4) ג. יִדְמָה
2. (1) I. כ-ר-ת , II. כ-ר-י/ה
 (2) נפעל
 (3) נְכָרְת
 כעת נְכָרְת ביניהם חוזה.
 כעת עץ הדובדבנים שבגינתי נְכָרְת.
 (4) ב. תִּכְרָה
3. (1) לְשַׁבּוֹת = ש-ב-י/ה
 (2) ש-ב-ת
 (3) I. קל II. קל III. הפעיל
 (4) א. שְׁבַתְנוּ
 ב. אנחנו שְׁבַתְנוּ בשל הרעה בתנאי השכר.
 (5) ב. שְׁבִינוּ
4. (1) I. מ-צ-י/ה II. צ-י-ת III. ת-מ-צ-ת
 (2) פיעל
 (3) I. עבר II. עתיד III. הווה
 (4) I. לְמַצוֹת II. לְצִיַּת III. לְתַמְצֵת
 (5) ד. מְצוֹי

5. (1) קָנְאוּ = ק-נ-א
 (2) ק-נ-י/ה
 (3) קָנְאוּ = פיעל
 (4) קל
 (5) ד. לקנות

תרגיל 156

- זוג א** (1) חָרְתָהּ = ח-ר-י/ת, קל, עבר, נסתרת
 (2) חָרְתָהּ = ח-ר-ת, קל, עבר, נסתרת
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, אך זהים זה לזה בבניין, בזמן ובגוף.

- זוג ב** (1) נִכְפְּתוּ = כ-פ-י/ה, נפעל, הווה, נסתרות
 (2) נִכְפְּתוּ = כ-פ-ת, קל, עתיד, מדברים
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, בבניין, בזמן ובגוף.

- זוג ג** (1) תִּשְׁעֶנָּה = ש-ע-נ, נפעל, עתיד, נוכחות
 (2) תִּשְׁעֶינָה = ש-ע-י/ה, הפעיל, עתיד, נסתרות
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, בבניין ובגוף, אך זהים זה לזה בזמן.

- זוג ד** (1) מִטְעִים = ט-ע-י/ה, הפעיל, הווה, נסתרים
 (2) מִטְעִים = ט-ע-מ, הפעיל, הווה, נסתר
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובגוף, אך זהים זה לזה בבניין ובזמן.

- זוג ה** (1) מוֹנֶה = ג-נ-י/ה, הפעיל, הווה, נסתר (להונות מישהו)
 (2) מוֹנֶה את כספו = מ-נ-י/ה, קל, הווה, נסתר (לספור את הכסף)
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובבניין, אך זהים זה לזה בזמן ובגוף.

- זוג ו** (1) תִּירְיֶנָּה = י-ר-י/ה, נפעל, עתיד, נסתרות
 (2) יורו = י-ר-י/ה, הפעיל, עתיד, נסתרים
 שני הפעלים שונים זה מזה בבניין ובגוף, אך זהים זה לזה בשורש ובזמן.

- זוג ז** (1) מְלֹאִים = ל-א-מ, הפעיל, הווה, נסתר
 (2) מְלֹאִים = ל-א-י/ה, הפעיל, הווה, רבים
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובגוף, אך זהים זה לזה בבניין ובזמן.

זוג ח (1) $\text{ר-צ-מ/ה} = \text{קל, הווה, נסתב}$

(2) $\text{מ-צ-א} = \text{קל, הווה, נסתב}$

שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, אך זהים זה לזה בבניין, בגוף ובזמן.

זוג ט (1) $\text{ח-פ-נ} = \text{קל, עתיד, נסתרות}$

(2) $\text{ח-פ-מ/ה} = \text{פיעל, עתיד, נסתרות}$

שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובבניין, אך זהים זה לזה בגוף ובזמן.

זוג י (1) $\text{ג-נ-מ/ה} = \text{פיעל, הווה, נסתרים}$

(2) $\text{מ-ג-נ} = \text{פיעל, הווה, נסתרים}$

שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, אך זהים זה לזה בבניין, בגוף ובזמן.

זוג יא (1) $\text{י-ש-ר} = \text{הפעיל, הווה, נסתרת}$

(2) $\text{ש-ר-מ/ה} = \text{הפעיל, הווה, נסתרת}$

שני הפעלים שונים זה מזה בשורש, אך זהים זה לזה בבניין, בגוף ובזמן.

זוג יב (1) $\text{ק-נ-נ} = \text{פיעל, הווה, נסתרות}$

(2) $\text{ק-נ-מ/ה} = \text{הפעיל, הווה, נסתרים}$

שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובבניין, אך זהים זה לזה בגוף ובזמן.

תרגיל 157

11. ה-ג-מ/ה	1. ז-כ-מ/ה
12. ח-י-מ/ה	2. ק-ר-מ/ה
13. ר-פ-מ/ה	3. כ-ו-מ/ה
14. ל-ק-מ/ה	4. ת-ה-מ/ה
15. ע-ב-מ/ה	5. ב-נ-מ/ה
16. ח-ס-מ/ה	6. ע-נ-מ/ה
17. כ-ס-מ/ה	7. מ-ח-מ/ה
18. ק-ו-מ/ה	8. ח-ז-מ/ה
19. כ-ל-מ/ה	9. ח-ז-מ/ה
20. ג-ל-מ/ה	10. ה-מ-מ/ה

- 1.** א. הוֹדְעָה (י-ד-ע), השאר: י-ד-י/ה
 ב. שְׁלִיכָה (ש-ל-ל), השאר: ש-ל-י/ה
 ג. מְמַמֵּן (מ-מ-נ), השאר: מ-נ-י/ה
 ד. יָרָא (י-ר-א), השאר: ר-א-י/ה
- 2.** א. לְדַמֵּם (ד-מ-מ), השאר: ד-מ-י/ה
 ב. כְּרִיתָה (כ-ר-ת), השאר: כ-ר-י/ה
 ג. מְקַרְהָ (ק-ר-י/ה), השאר: ק-ר-א
 ד. הִתְרַאָּה (ת-ר-י/ה), השאר: י-ת-ר
- 3.** א. תִּקְרִית (ק-ר-י/ה), השאר: י-ק-ר
 ב. קִצוּץ (ק-צ-צ), השאר: ק-צ-י/ה
 ג. מְצוּי (מ-צ-א), השאר: ר-צ-י/ה
 ד. שְׁבוּי (ש-ב-י/ה), השאר: ש-ב-ת
- 4.** א. הִטְעִיָה (ט-ע-י/ה), השאר: ט-ע-נ
 ב. הִפְלִיָה (פ-ל-י/ה), השאר: נ-פ-ל
 ג. מְשַׁחָה (מ-ש-ח), השאר: ש-ח-י/ה
 ד. מְכַרְהָ (כ-ר-י/ה), השאר: מ-כ-ר
- 5.** א. הִתְרַמָּה (ת-ר-מ), השאר: ר-מ-י/ה
 ב. לְמַחֵל (מ-ח-ל), השאר: ל-ח-נ
 ג. תִּמְצוּת (ת-מ-צ-ת), השאר: מ-צ-י/ה
 ד. קִנְאִי (ק-נ-א), השאר: ק-נ-י/ה
- 6.** א. שְׁגָעוֹן (ש-ג-ע), השאר: ש-ג-י/ה
 ב. הִזְדַּקְרוּת (ז-ק-ר), השאר: ז-ר-ק
 ג. נְשִׁימָה (נ-ש-מ), השאר: ש-נ-י/ה
 ד. אוֹחֵז (א-ח-ז), השאר: ח-ז-י/ה
- 7.** א. מְחִיאַה (מ-ח-א), השאר: מ-ח-י/ה
 ב. נְבוּל (נ-ב-ל), השאר: ב-ל-י/ה
 ג. הִכָּהָה (כ-ה-י/ה), השר: נ-כ-י/ה
 ד. נְטִיעָה (נ-ט-ע), השאר: ט-ע-י/ה

- 8.** א. סָמוּי (ס-מ-א), השר: ס-ו-י/ה
 ב. מוֹרָא (י-ר-א), השאר: ר-א-י/ה
 ג. מְמַרְה (מ-ר-י/ה), השאר: ר-מ-י/ה
 ד. זָכוּן (ז-כ-י/ה), השאר: ז-כ-כ
- 9.** א. אָבוּד (א-ב-ד), השאר: ב-ד-י/ה
 ב. יִשְׁתֵּת (ש-ת-ת), השאר: ש-ת-י/ה
 ג. לְהַתְפִּיל (ת-פ-ל), השאר: פ-נ-י/ה
 ד. גִּלְגוּל (ג-ל-ג-ל), השאר: ג-ל-י/ה
- 10.** א. יִכְלֵת (י-כ-ל), השאר: כ-ל-י/ה
 ב. נְעוּץ (נ-ע-צ), השאר: י-ע-צ
 ג. הַתְעַלּוּת (ע-ל-י/ה), השאר: י-ע-ל
 ד. מְהַתֵּל (ה-ת-ל), השאר: ת-ל-י/ה

תרגיל 159

- 1.** שגיאה
- 2.** (1) דְּמִיוֹן
(2) לְהַדְמוּת
- 3.** דְּמוּי
- 4.** תְּלוּת
- 5.** (1) פְּנִיָּה
(2) לְהַפְנוּת
- 6.** (1) זְכִיָּה
(2) לְהַזְדַּכּוּת
- 7.** (1) גְּלוּי
(2) לְהַגְלוּת
- 8.** הַמְצָאוּת
- 9.** בְּלוּי

10. (1) שְׁטוּת
(2) לְשִׁטוּת

11. (1) הַלְוָאָה
(2) לְהַתְלוּת

12. (1) מְנוּי (לחתיום על הספקה של מוצר, כגון עיתון)
(2) לְהַתְמַנּוּת

תרגיל 160

המילה	הגזרה
שְׁנוּי	נְלִיִּיָּה
מִפְקָדָה	שְׁלָמִים
מוֹסָד	נְפִוּיִי
הַמְרָאָה	נְלִיִּיָּה
טְשִׁטּוּשׁ	מְרֻבְעִים
מִפְנֵה	נְלִיִּיָּה
סְמוּי	נְלִיִּיָּה
חִמְצוֹן	מְרֻבְעִים
בְּרִיא	נְלִיִּיָּה
הַקְרָבָה	שְׁלָמִים
הַטְּגָנוּת	שְׁלָמִים
מוֹלְדָת	נְפִוּיִי
חֻוּי	נְלִיִּיָּה
צְרָחָה	שְׁלָמִים
פְּדִיּוֹן	נְלִיִּיָּה
מְשַׁפֵּט	שְׁלָמִים
הַטְּמָעוּת	שְׁלָמִים
הַדְּהוּד	מְרֻבְעִים
מְבִטָּא	נְלִיִּיָּה
שְׁבוּר	שְׁלָמִים

המילה	הגזרה
דָּכָאון	נל"א
תְּחִזֹּקָה	שלמים
הִטְמְאוֹת	נל"א
נָשׁוּי	נל"א
תּוֹסֶפֶת	נפו"י
עֲמֵעוּם	מרובעים
הִקְצָאָה	נל"י/ה
פְּרָסוּם	מרובעים
נְגִיסָה	שלמים
הִמְחִזָּה	שלמים
יָרִיָּה	נל"י/ה
קִפּוּא	נל"א
נִקְיוֹן	נל"י/ה
צָדֵק	שלמים
דְּחִיָּה	נל"י/ה
תּוֹצֵר	נפו"י

תרגיל 161

שם פעולה בבניין הפעיל	הסבר
הִפְקִדָּה	מסירה לשמירה
הִפְנִיָּה	הכוונה
הִרְפָּבָה	חיבור חלקים
הִפְסָקָה	מנוחה
הִחְטְאָה	פספוס
הִמְצָאָה	תגלית
הִלְקָאָה	הכאה

שם פעולה בבניין קל	הסבר
פְּנִיָּה	יצירת קשר
זְכִיָּה	הצלחה, לקבל פרס
רְכִיבָה	נסיעה על
כְּבִישָׁה	להחמיץ ירקות
סְפִירָה	למנות (אחת, שתיים שלוש...)
מְצִיאָה	גילוי של משהו
מְלִיאָה	אספה

שם פעולה בבניין פיעל	הסבר
פְּקוּד	הנהגה
פְּנוּי	העברה
זְכוּי	קבלת כסף עבור החזרת מוצר
כְּבוּשׁ	השתלטות
סְפוּר	עלילה
פְּסוּק	סימנים בתוך הטקסט
חֲטוּי	ניקוי, טיהור
מְלוּי	הכנסה
לְקוּי	פגם / חיסרון

תרגיל 162

– הלואה קנינו = נל"י/ה

– מלאתי מחמאה = נל"א

תרגיל 163

1. א. א-ב-ד

ב. מאבדת = פיעל, התאבדה = התפעל, יאבדו = קל, אובדת = קל

ג. (1) אובדת מאבדת (זמן הווה)

(2) התאבדה = עבר, יאבדו = עתיד

ד. מאבדת = לאבד, אבדו, התאבדה = להתאבד, התאבדות

2. א. תאפי

ב. האם תאפי לחם לקראת ארוחת החג?

3. אנחנו נאמר לכם את האמת.

תרגיל 164

שורש	שם פועל	שם פעולה
1. ב-ו-כ	להביך	הבכה
2. ע-ו-פ	להעיף	העפה
3. כ-ו-נ	להכין	הכנה
4. ק-ו-מ	להקים	הקמה
5. ב-ו-א	להביא	הבאה
6. ש-ו-ב	להשיב	השבה
7. א-ו-ר	להאיר	הארה
8. ש-ו-ט	להשיט	השטה
9. ר-י-ק	להריק	הרקה
10. פ-ו-צ	להפיץ	הפצה
11. ר-ו-מ	להרים	הרמה

תרגיל 165

שורש
1. ב-י-נ
2. כ-ו-נ
3. ד-ו-ש
4. ב-ו-כ
5. ג-ו-ז
6. מ-ו-ל
7. צ-ו-ד
8. ז-ו-נ
9. פ-ו-צ
10. ל-ו-ש

תרגיל 166

שם פועל	בניין	שורש
לְהַגִּיב	הפעיל	1. ג-ו-ב
לְהַכּוֹן	נפעל	2. כ-ו-נ
לְהַרְיֵם	הפעיל	3. ר-ו-מ
לְהַקִּים	הפעיל	4. ק-ו-מ
לְהַדּוֹן	נפעל	5. ד-ו-נ
לְהַסִּיר	הפעיל	6. ס-ו-ר
לְהַסּוֹג	נפעל	7. ס-ו-ג
לְהַקִּיץ	הפעיל	8. ק-ו-צ

תרגיל 167

שורש	בניין	גוף
1. ש-י-ר	קל	נוכחים
2. נ-י-ב	הפעיל	נסתרים
3. ל-ו-ש	נפעל	נסתר
4. כ-ו-נ	נפעל	נסתר
5. כ-ו-נ	הפעיל	מדבר/ת
6. ע-ו-ר	הפעיל	נוכחת
7. ע-ו-ר	קל	נסתרים
8. כ-ו-נ	נפעל	נסתרים
9. צ-ו-ד	קל	נסתרים
10. א-ו-צ	קל	מדבר/ת
11. ס-ו-ג	נפעל	נוכחים
12. ש-ו-ט	קל	נוכח
13. ש-ו-ט	הפעיל	נוכח
14. מ-ו-ל	נפעל	נסתר
15. ש-י-מ	קל	נוכחות
16. פ-ו-ק	הפעיל	נסתרות
17. ז-ו-ז	קל	נוכחים
18. ז-ו-ז	הפעיל	נוכחת
19. ר-י-ב	קל	נסתרות
20. ג-ו-פ	הפעיל	מדברים
21. ע-ד-י/ה	קל	מדבר/ת
22. ע-ו-ד	הפעיל	מדבר/ת
23. ר-ו-מ	הפעיל	נסתרים
24. ר-מ-י/ה	פיעל	נסתרים
25. נ-ו-ח	הפעיל	נוכחים
26. נ-ו-ח	קל	נוכחים

1. א. הצורות שונות בבנין
 יְקוּמוּ = ק-ו-מ, קל, עתיד, נסתרים
 יְקִימוּ = ק-ו-מ, הפעיל, עתיד, נסתרים
 יְקִימוּ = ק-י-מ, פיעל, עתיד, נסתרים
 ב. האיש קָם כל בוקר בשעה חמש.
 ג. יְקִימוּ = לְהַקִּים, הִקְמָה יְקִימוּ = לְקַיֵּם, קִיּוּם
 ד. (2) הִקְמָתָם

2. א. הצורות שונות בשורש ובבנין
 נשוב = ש-ו-ב, קל, עתיד, מדברים
 נשיב = ש-ו-ב, הפעיל, עתיד, מדברים
 נושיב = י-ש-ב, הפעיל, עתיד, מדברים
 ב. לְשׁוּב
 ג. (3) מְשִׁיב

3. א. הצורות שונות בשורש, בזמן ובגוף
 אָגוּר בלבי = א-ג-ר, קל, הווה, נסתב
 אָגוּר במעונות = ג-ו-ר, קל, עתיד, מדבר
 ב. הוא לא גָר כאן יותר.
 ג. (2) אָגְרָה

4. א. תְּלוּשׁ (משפט I) = תייו מוספית (תחילית)
 תְּלוּשׁ (משפט II) = תייו שורשית
 ב. לְתֹלֵשׁ
 ג. לִישָׁה, תְּלִישָׁה
 ד. (1) לְשִׁתָּן

5. א. הצורות שונות בשורש ובגוף
 הוּא חָסָה = ח-ס-ג/ה, קל, עבר, נסתב
 הוּא חָסָה = ח-ו-ס, קל, עבר, נסתרת
 ב. לְחוּס
 ג. חָסִינוּ

6. א. (1) הצורות שונות בשורש ובבניין
 בִּזְתִּי = ב-ז-מ/ה, פיעל, עבר, מדבר
 בִּזְתִּי = ב-ז-ז, קל, עבר, מדבר
- (2) לְבִזְתָּ, בִּזְתִּי
 (3) לְבוּז
- ב. בִּזְתָּ
 ג. הַתְּבִזְתָּה
 ד. בִּזְתִּי

תרגיל 169

1. (1) צ-ו-ר
 (2) יִקְפֹּץ
2. (1) ב-ו-נ
 (2) נִתְפַּס
3. (1) פיעל
 (2) מְכִינ
4. (1) י-ר-מ/ה
 (2) נְמוּג
5. (1) י-ע-ל
 (2) יִצוּפוּ
6. (1) מ-ו-ט
 (2) נִרְפָּס
7. (1) ח-ו-ג
 (2) נָזִיז
8. (1) מ-נ-מ/ה
 (2) נִתְפַּלֵּשׁ
9. (1) ס-ת-ר
 (2) תְּרִימִי

תרגיל 170

א-ו-ר	1. האיר
ג-ו-פ	2. הגיף
ג-ו-פ	3. הריק
י-ר-ק	4. הוריק
ב-י-נ	5. הבין
ז-ו-נ	6. הזין
פ-ו-צ	7. הפיץ
י-ר-ד	8. הוריד
ד-ו-ח	9. הדיתח
ח-ו-ש	10. החיש
י-ס-פ	11. הוסיף
ר-ו-מ	12. הרים
י-צ-א	13. הוציא
ס-ו-ר	14. הסיר
ז-ו-ז	15. הזיז
ק-ו-מ	16. הקים
י-ב-ל	17. הוביל
י-ז-ל	18. הזיל
כ-ו-נ	19. הכין
י-ש-ב	20. הוכיח

תרגיל 171

1. (1) ר-ו-מ

(2) אָרִים

(3) מְנַצֵּל

2. (1) נ-ו-ח

(2) הַנִּיחָה

(3) הַקְצָעוּ

תרגיל 172

שורש	בניין
1. ר-ו-מ	פיעל
2. ר-ו-מ	פועל
3. נ-ו-פ	פועל
4. נ-ן-פ	פיעל
5. ק-ו-מ	פיעל
6. ק-ו-מ	פועל
7. ב-ו-ש	פיעל
8. ק-י-נ	פיעל

תרגיל 173

2. (1) ש-י-ח
(2) פיעל
(3) חִפְּתָה

3. (1) כ-ו-נ
(2) לְכוּנָן

4. (1) צוֹתֵת = בניין פיעל
(2) קל

שם פעולה	שם פועל	בניין	שורש
התְרוֹצְצוֹת	לְהִתְרוֹצֵץ	התפעל	1. ר-ו-צ
התְמוֹנְנוּת	לְהִתְמוֹנֵן	התפעל	2. מ-ו-ג
שׁוֹטְטוֹת	לְשׁוֹטֵט	פיעל	3. ש-ו-ט
	לְעוֹפֵף	פיעל	4. ע-ו-פ
התְעוֹפְפוֹת	לְהִתְעוֹפֵף	התפעל	5. ע-ו-פ
התְבוֹנְנוּת	לְהִתְבוֹנֵן	התפעל	6. ב-י-נ
		פועל	7. מ-ו-ט
	לְמוֹטֵט	פיעל	8. מ-ו-ט
התְמוֹטְטוֹת	לְהִתְמוֹטֵט	התפעל	9. מ-ו-ט
		פועל	10. ע-ו-ד
	לְהִתְגוֹרֵר	התפעל	11. ג-ו-ר
כוֹנְנוֹת	לְכוֹנֵן	פיעל	12. כ-ו-נ
התְכוֹנְנוּת	לְהִתְכוֹנֵן	התפעל	13. כ-ו-נ
	לְאוֹתֵת	פיעל	14. א-ו-ת
עוֹרְרוֹת	לְעוֹרֵר	פיעל	15. ע-ו-ר
התְעוֹרְרוֹת	לְהִתְעוֹרֵר	התפעל	16. ע-ו-ר

תרגיל 175

1. א. שתי הצורות זהות בשורש, בזמן ובגוף
תְּעוֹדְדָהּ = ע-ו-ד, פיעל, עתיד, נסתרות
תְּעוֹדְדָהּ = ע-ו-ד, התפעל, עתיד, נסתרות
ב. לעודד
ג. להתעודד, התעודדות
ד. מעודד
ה. אוהד הקבוצה מְעוֹדֵד את השחקנים במהלך המשחק.
ה. יסבֵּד
2. א. שתי הצורות שונות בשורש, בבניין ובגוף
מְשׁוֹרְרִים = ש-ר-ר, פיעל, הווה, נסתרים
שׁוֹרְרֵת = ש-ר-ר, קל, הווה, נסתרת
ב. לְשׁוֹרֵר
ג. תְּשׁוֹרֵר
3. א. שתי הצורות שונות בשורש
הוֹשֵׁב על = י-ש-ב, הופעל, עבר, נסתר
הו הוֹשֵׁב שב לבעליו = ש-ו-ב, הופעל, עבר, נסתר
ב. לְהוֹשִׁיב
ג. (1) יְשִׁיבָה או הַתְּיַשְׁבוּת או הוֹשְׁבָה
(2) הַשְׁבָּה או שִׁיבָה
ד. אל תֵּשֵׁב עם הרגליים על הספר.
4. א. שתי הצורות בשורש ובגוף
שְׁבָה הביתה = ש-ו-ב, קל, עבר, נסתרת
שְׁבָה את לב = ש-ב-מ, קל, עבר, נסתר
ב. לְשׁוֹב
ג. שְׁבוּת
ד. (2) יִשְׁבוּ
5. א. שתי הצורות שונות בבניין
תְּנוֹפֵף = נ-ו-פ, התפעל, עתיד, נסתרת
תְּנוֹפֵף = נ-ו-פ, פיעל, עתיד, נסתרת
ב. לְנוֹפֵף
ג. (4) הַתְּנוֹפֵפָה

6. א. (1) שתי הצורות שונות בשורש
מוֹשְׁטָת = ש-ו-ט, הופעל, הווה, נסתרת
מוֹשְׁטָת = י-ש-ט, הופעל, הווה, נסתרת
(2) להוֹשִׁיט
(3) שְׁטָתִי (1)

- ב. הפעלים זהים בשורש
תְּשׁוּטְטָנָה = ש-ו-ט, פיעל, עתיד, נוכחות
מוֹשְׁטָת = ש-ו-ט, הופעל, הווה, נסתרת

7. א. (1) להִתְעוֹפֵף, הִתְעוֹפְפוּת
(2) לְעוֹפֵף
(3) שלוש נקודות דמיון: שורש, זמן וגוף
מִתְעוֹפְפִים = ע-ו-פ, התפעל, הווה, רבים
מְעוֹפְפִים = ע-ו-פ, פיעל, הווה, רבים

- ב. (1) מְעִיפִים
מְעִיפִים = ע-ו-פ, הפעיל, הווה, רבים
(2) מְעַפְעֵף = ע-פ-ע-פ, פיעל, הווה, יחיד
מִתְעוֹפְפוּת = ע-ו-פ, התפעל, הווה, רבות

תרגיל 176

1. (1) צ-ו-ק
(2) הַבִּיטוֹ
2. (1) ב-ו-נ
(2) יִתְמָם
3. (1) ד-ו-ש
(2) חִרְקָה
4. (1) ס-ו-ג
(2) תִּמְלִיכָה
5. (1) ז-ו-נ
(2) הוֹצֵאָה
6. (1) ע-ו-ד
(2) מְנַסּוֹת
7. (1) ל-ו-נ
(2) תְּבוּאֵי

תרגיל 177

- 1.** א. לְשׁוֹטֵט (ש-ו-ט), השאר: ש-ט-י/ה
ב. הַתְּמַקְמוֹת (מ-ק-מ), השאר: ק-י-מ
ג. נוֹעֵד (י-ע-ד), השאר: ע-ו-ד
ד. שָׁבִי (ש-ב-י/ה), השאר: ש-ו-ב
- 2.** א. הַמְרָה (מ-ר-י/ה), השאר: מ-ו-ר
ב. רִיצָה (ר-ו-צ), השאר: י-צ-ר
ג. פְּצוּי (פ-צ-י/ה), נְפוּץ, תְּפוּצָה
ד. מִילָה (מ-ו-ל), השאר: ל-ו-נ
- 3.** א. נְטִיָה (נ-ט-י/ה), השאר: מ-ו-ט
ב. מְעִידָה (מ-ע-ד), השאר: ע-ו-ד
ג. תְּגוּבָה (ג-ו-ב), השאר: ג-ב/י/ה
ד. צְפִיָה (צ-פ-י/ה), השאר: ע-ו-פ
- 4.** א. מְבַנֵּה (ב-נ-י/ה), השאר: ב-י-נ
ב. הַשְּׂרָיָה (ש-ר-י/ה), השאר: ש-י-ר
ג. מְנַפֵּה (נ-פ-י/ה), השאר: נ-ו-פ
ד. רְצוּי (ר-צ-י/ה), השאר: ר-ו-צ
- 5.** א. הַנְּפָקָה (נ-פ-ק), השאר: פ-ו-ק
ב. כָּלֵל (כ-ל-ל), השאר: כ-ו-ל
ג. כְּנוּי (כ-נ-י/ה), השאר: כ-ו-נ
ד. בְּנִיָה (ב-נ-י/ה), השאר: ב-י-נ
- 6.** א. מְסִיט (ס-ו-ט), השאר: ט-ו-ס
ב. נְדוּשָׁה (ד-ו-ש), השאר: ד-ש-נ
ג. קִימָה (ק-ו-מ), השאר: מ-ק-מ
ד. מְבַסֵּס (ב-ס-ס), השאר: ב-ו-ס

תרגיל 178

1. (1) מְצוּף
(2) לְהַצִּיף

2. (1) מְלוּן
(2) תְּלוּנָה

3. (1) קִימָה
(2) לְקוּמִים

4. הִבְנָה

5. הִשְׁבָּה

6. (1) פְּנָה
(2) לְהַכִּין

7. מִצּוּי

8. הִשְׁהִיָּה

9. מִשְׁנָה

10. (1) צְפִיָּה
(2) לְהַצְפֹּת

11. תְּפוּצָה

תרגיל 179

1. א. מופע = י-פ-ע, סִיֵדְנוּ = ס-י-ד, תְנוּפָה = נ-ו-פ, מְתֹלֵצִים = ל-י-צ
ב. סִיֵדְנוּ = פיעל, מְתֹלֵצִים = התפעל
ג. סיווד, התְלוֹצְצוֹת
ד. מְתֹלֵצִים

2. שְרִיט - אין לו בן זוג
מְשִתֵּטָה - שְטוֹת
מוֹשֵׁיט - הוֹשֵׁטָה
שְטוֹת - מְשׁוֹט
נְשִרֵטָה - שְרִיטָה

3. רְצוּ = ר-צ-ו/ה
רְצוּי, מְרַצִים

תרגיל מסכם

פועל + שם עצם שדרך תצורתו היא שורש ומשקל

תרגיל 180

1. I. תְּלִינוּ = ת-ל-י/ה, קל, תְּלִיָה
II. תְּלִינוּ = ל-ו-נ, הפעיל, תְּלוּנָה
2. I. תְּנַדּוּ = נ-ד-י/ה, פיעל, נְדוּי
II. מוֹדָה = י-ד-י/ה, הפעיל, הוֹדְיָה
3. I. תְּחַדְּדִי = ח-ו-ד, קל, חִדְּדָה
II. תְּחַדְּדוּ = ח-ד-ד, פעיל, חִדְּדוּ
4. I. יִכְרְתוּ = כ-ר-ת, קל, כְּרִיתָה
II. תִּכְרוּ = כ-ר-י/ה, קל, כְּרִיָה / מְכָרָה
5. I. יִתְנוֹסְסוּ = נ-ו-ס, התפעל, הִתְנוֹסְסוּת / מְנוֹסָה / נָס
II. יִתְנַסּוּ = נ-ס-י/ה, התפעל, הִתְנַסּוּת
6. I. תּוֹקַעַע = ת-ק-ע, קל, תְּקִיעָה
II. תּוֹקַעַע = י-ק-ע, הופעל, הוֹקְעָה
7. I. מְסַרְרָה = מ-ס-ר, קל, מְסִירָה / מָסַר
II. מְסַרְרָה = ס-ו-ר, הפעיל, הִסְרָה
8. I. תְּמַרְנָה = ת-מ-ר-נ, פיעל, תְּמַרוּן
II. תְּמַרְנָה = מ-ו-ר, הפעיל, הִמְרָה
9. I. נְצוּר = צ-ו-ר, קל, מְצוּר
II. נְצוּר = נ-צ-ר, קל, נְצִירָה

תרגיל 181

1. (1) שמות פועל
(2) הפעיל
(3) לְהַרְפוֹת - ר-פ-י/ה, לְהִבִּין = ב-י-נ
(4) רְפוּי (השורש של רְפוּי = ר-פ-א)
2. (1) שמות פועל
(2) קוּמוּ = ק-ו-מ, נָסוּ = נ-ס-י/ה, לְמַסֵּק = מ-ס-ק
(3) הִתְנַסּוּת
(4) מְסִיקָה

תרגיל 182

1. א. עויי: מפיצות, תנועה, טס
נליי/ה: עלוי, תבנית
שלמים: הפרכה, גמירה, מכורות

ב. הצטידנו (צ-י-ד) - לצוד (צ-ו-ד) = גזרת עויי
רשות (ר-ש-י/ה) - רשיון (ר-ש-י/ה) = נליי/ה

2. א. המורה לספורט מריצה את התלמידים סביב חצר בית הספר.
הגנן אוחז בידיותיה של המריצה ודוחף אותה במעלה הגבעה.

ב. מצודה = צ-ו-ד
להתמוגג, הסטה

תרגיל 183

1. (1) אריב = קל
(2) הפעיל

2. (1) השפים = הפעיל
(2) פיעל

3. (1) צולל = קל
(2) פיעל

4. (1) שודר (משפט II) - פיעל
(2) קל

תרגיל 184

1. א. ח-ו-ש
ב. משפטים: I, II, IV - משמעות: זרוז.
משפט III - משמעות: הרגשה / תחושה
ג. חָשִׂים = לְחוּשׁ מְחִישִׂים = לְהַחִישׁ
2. א. (1) תְּגַבְּנָה = ג-ו-ב
(2) ג-ב-ו-ה
ב. גְּבִיתִי = קל, מְגַבִּים = פיעל, תְּגַבְּנָה = הפעיל, מְגַבּוֹת = פועל
ג. משפטים: I, V - משמעות של לקחת.
משפטים: II, IV - משמעות של תמיכה.
ד. (1) לְגַבּוֹת
(2) לְגַבּוֹת
(3) לְהַגִּיב
3. א. ש-ו-ב
ב. (1) יוֹשְׁבוֹ = הופעל
(2) הפעיל
ג. משפטים: I, IV - משמעות של לענות.
משפטים II, III - משמעות של החזרה, להחזיר.

תרגיל 185

1. א. (1) הַתְּמַקְמוּ = מ-ק-מ
(2) ק-ו-מ
(3) אָקוּם = קל, מְקוֹמְמוֹת = פיעל, מְקִימִים = הפעיל, הַתְּמַקְמוּ = התפעל
ב. (2) בזמן (הפועל זהה בשורש ובבניין לפועל הַתְּמַקְמוּ)
ג. מְקוּם
2. א. (1) נְפַנְפָה = נ-פ-נ-פ
(2) נ-ו-פ
(3) נוֹפְפוּ = פיעל, הִנִּיף = הפעיל, הוֹנְפוּ = הופעל, נְפַנְפָה = פיעל
ב. (3) בשורש
השורש של הפועל הזה נ-פ-ו-ה (כל ארבעת הפעלים גם הם בזמן עבר, הפועל זהה בבניין לפועל נְפַנְפָה)
ג. נְפוּי

3. א. (1) הַנְּחִיתִי = נ-ח-י/ה
 (2) נ-ו-ח
 (3) הַנְּחִיתִי = הפעיל, נְחִיתִי = קל, הַנְּחִיתִי = הופעל, מוֹנְחִים = הופעל
- ב. (3) בשורש (השורש של הפועל הוא נ-ח-ת)
 ג. מְנוּחָה

4. א. (1) מְרַפֵּה = ר-פ-י/ה
 (2) פ-ר-י/ה
 (3) מְרַפֵּה = הפעיל, יִרְפוּ = הפעיל, תִּפְרֶה = הופעל, פָּרוּ = קל
- ב. (2) בזמן (השורש של הפועל ר-פ-י/ה, הוא בזמן עבר, בניין הפעיל)
 ג. הַפְּרִיָּה

5. א. (1) תִּכְנְנֶה = ת-כ-נ-נ
 (2) כ-ו-נ
 (3) תִּתְכַּוְּנוּ = התפעל, נְכוּנָה = נפעל, תִּכְנְנֶה = פיעל, מוֹכְנוֹת = הופעל
- ב. (3) בשורש (השורש של הפועל ת-כ-נ, בניין נפעל, זמן עתיד)
 ג. תִּכְנְנֶה - תִּכְנֹן תִּתְכַּוְּנוּ - תִּכְנְנֶה
 (2) תִּתְכַּוְּנוּ או נְכוּנָה או מוֹכְנוֹת

6. א. (1) רְפָפוּ = ר-פ-ר-פ
 (2) ר-פ-י/ה
 (3) רְפוּיִים = קל, אֲרָפָה = הפעיל, הִרְפִּינוּ = הפעיל, רְפָפוּ = פיעל
- ב. (3) בשורש (השורש הוא ר-פ-א).
 הפועל זהה בזמן שלו לפועל רְפָפוּ ו הִרְפִּינוּ ובניין לרְפָפוּ

7. א. (1) מָשׂוּ (משפט I) = מ-ש-י/ה
 (2) מ-ו-ש
 (3) מָשׂוּ (משפט I) = קל, מָשׂוּ (משפט II) = קל, מָמִישׁ = הפעיל, מְשָׁנוּ = קל
- ב. (1) בבניין

תרגיל 186

1. א. (1) הבניין (קל)
(2) השורש (י-ד-ה)
(3) השורש (מ-ח-ה)
ב. קנה - נוטים או מחינו או נמחה
לסור - מטים
2. א. (1) בניין משותף: נפעל
נשנות = ש-נ-ה, תדחה = ד-ח-ה
(2) תשנינה
ב. הרעיד

תרגיל 187

1. א. מצוף = צ-ו-פ, הובכנו = ב-ו-כ, נסוי = נ-ס-י, מסיתים = ס-ו-ת
ב. הובכנו = הופעל, מסיתים = הפעיל
ג. הובכנו = מבוכה / הבכה, מסיתים = הסתה
ד. הובכנו
2. א. שורש מרובע, בניין פיעל
ב. (1) עברת
(2) מכלים = בניין פיעל, אך אינו שורש מרובע
הסתגור = שורש מרובע, אך אינו בבניין פיעל
3. (1) להטיס = הפעיל, לכפות = קל, להתענות = התפעל
(2) א. כ-פ-ה, כ-פ-ת
ב. כ-פ-ה

תרגיל 188

1. א. (1) ש-ט-י/ה
(2) תְּשַׁטֵּה = פעיל, תְּשַׁתְּטֶה = התפעל
- ב. (2) הפעלים מְתַאֲדָה מְאֲדוֹת זהים בשורש ובזמן, אך שונים בבניין.
ג. יְתוֹר
2. א. (1) א-ו-ר
(2) ארו = קל, נָאֹר = נפעל
- ב. (1) אחד הפעלים המודגשים יוצא דופן מבחינת השורש.
ג. תְּגַמֵּל
3. א. (1) פיעל
(2) יְכוּן = כ-ו-נ, יְכוּן = כ-ו-נ-נ
(3) לְכוּן
- ב. (4) הפעלים מוֹצְאִים, נוֹצֵיא הם מאותו שורש.
ג. ק-ה-י/ה, קל

תרגיל 189

1. (1) ט-ל-ט-ל
(2) עוֹדֵד
2. (1) צ-מ-צ-מ
(2) מְסוּגִים
3. (1) כ-ו-נ
(2) יְשַׁלְּחוּ

תרגיל 190

1. א. (1) מיבאים = י-ב-א
(2) ב-ו-א
(3) בואו = קל, מובאת = הופעל, מיבאים = פועל, תביאי = קל
ב. בא
2. א. (1) חששתי = ח-ש-ש
(2) ח-ו-ש
(3) חשתי = קל, החשתי = הפעיל, הוחש = הופעל, חששתי = קל
ב. אחיש

תרגיל 191

1. (1) צ-פ-י/ה
(2) נצפה = קל, נצפה = נפעל
(3) נצפה
(4) א. צפינו
(5) ב. נצפה
2. (1) ת-נ-י/ה
(2) יתנה = פיעל, תתנינה = הפעיל
(3) לתנות
(4) ד. התנו
3. (1) ב-ו-ס
(2) הובסה = הופעל, תביס = הפעיל
(3) תבוסה
(4) א. מובסת
4. (1) פ-ו-ג
(2) התפוגג = התפעל, הפגנו = הפעיל
(3) התפוגגות
(4) ב. מפגיגים
5. (1) קל
(2) תראו = ר-א-י/ה, תיראו = י-ר-א
(3) מראה או ראיה
(4) ג. יראים

תרגיל 192

1. (4) הפעלים **המירו**, **הומרו** הם מאותו שורש.
2. (4) הפועל **תבלו**, והפועל **תבלו** הם מאותו בניין.
3. (4) הפעלים **הוצפו**, **מציפים** הם מאותו שורש.
4. (3) הפעלים **יכלכל**, **כלינו** הם מאותו בניין.
5. (3) הפעלים **נשרה**, **נישיר** הם מאותו בניין.
6. (2) הפעלים **מכנות**, **מכונת** הם מאותו בניין.
7. (3) הפעלים **גובות**, **נגבה** הם מאותו שורש.
8. (1) הפועל **תרים** במשפט I, והפועל **תרים** במשפט III הם מאותו שורש.

תרגיל 193

1. א. (1) **התחלה** = התפעל, **מזיז** = הפעיל
(2) **התחלה** = חוזר, **מזיז** = גרימה
ב. (1) **מזיז** = גזרת עו"י
(2) **להפיץ**

2.

המילים שבהם המ"ם היא שורשית	המילים שבהם המ"ם היא תחילית
מְסִיחָה (להעביר משהו)	מְלוּנָה
מְשָׁכוּ	מְסִיחָה (לפשוט בגד)
מְשַׁכְּנוּ	מוֹפֵץ
מְצוּי	מְדִינָה
מְלוּי	מְקַבֵּץ
מְחֻזָּר	מְרַגֵּשׁ
מְעִילָה	מוֹתְרוֹת
	מוֹעִילָה

3. א. דוגמה לפועל - הילדה **מְרִיחָה** את הפרחים.
דוגמה לשם עצם - **מְרִיחָה** של קרם הגנה חשובה לפני כל יציאה מהבית בחודשי הקיץ.
- ב. **השעה**, **רועה**, **גלות**

4. א. (1) נגור הקמת תמונה = גזרת עויי
(2) ממליץ = מ-ל-צ, תתאפשר = א-פ-ש-ר מרשים = ר-ש-מ
- ב. (1) ר-ש-י/ה, הפעיל, נסתרים
(2) התלמיד מרשים את המורים שמלמדים אותו.
(3) ר-ש-מ, הפעיל

שורש ומשקל

הגזרה של שם העצם (חזרה על מה שנלמד בפרק הקודם)

תרגיל 195

1. נל"י/ה: הַמּוֹן, נִסְיוֹן, רְזוֹן
עו"י: נְבוֹךְ, מְנוּף, מְקוּם
2. תַּפְקוּד = ת-פ-ק-ד, השאר: פ-ק-ד
3. מוֹשֵׁל = שלמים, השאר: נפו"י
4. נל"א: בְּטוּי, פְּלֵא
עו"י: תְּנוּמָה, מַחְמָאָה, הַכְּנָה, הַזָּה
נל"י/ה: הַשְּׂרָאָה, שְׂגִיאַה
5. נל"י/ה: רְאוּת, מְשָׁנָה
שלמים: עֲקָרוֹן, מְשַׁחָה, מְטָמוֹן, מְבַחְנָה
6. זְכִירָה = ז-כ-ר, השאר ז-כ-ג/ה
7. בְּחִירָה = ב-ח-ר, השאר: ח-ב-ר
8. תְּרֻגוּל = ת-ר-ג-ל, השאר: ר-ג-ל
9. שלמים: תְּשֻׁדְרָת, תַּפְאָרֶת,
נל"א: בְּטָאוֹן, קְנָאִי, הַבְּרָאָה
מרובעים: קִשְׁקֶשֶׁת,
נל"י/ה: הַתְּרָאָה, הַשְּׂקִיָּה, זְכִיּוֹן
10. מְמוֹן = שלמים, השאר נל"י/ה
11. שלמים: מְרִיטָה, מְשִׁיכָה, מְעִילָה
עו"י: מְרִיבָה, מְלִיצָה, מְרִיצָה
12. נל"י/ה: דְּפוּי, טְעוּת, נִקְיוֹן, מִקְשָׁה
נל"א: מְלֵאִי, רְפוּאָה,
עו"י: הַכְּנָה, מְנוּסָה, הַפְּקָה
13. מְסַפּוֹר (מ-ס-פ-ר), השאר: ס-פ-ר
14. מְקוּם (מ-ק-מ), השאר: ק-ו-מ

15. אֶזְכּוֹר (א-ז-כ-ר), הַשָּׂאֵר : ז-כ-ר

16. עוֹרִי : מְבוּכָה, מְעוֹף, מְאוּר
נְפוּרִי : מוֹרֶשֶׁת, מִיֵּטֵב, מוֹפֵעַ

תרגיל 196

1. (1) תְּבַנֵּית

(2) מְכוּן אֶן הֶבְנָה אֶן תְּנוּעָה

(3) מְחִילָה אֶן הֶתְחַלָּה

2. מְלוּי = נְלִיָּא, הַשָּׂאֵר נְלִיָּיה

3. שְׁלוּם

4. הֶקְצָאָה = נְלִיָּיה, הַשָּׂאֵר : נְלִיָּא

5. תוּעָלַת = י-ע-ל

6. (1) הֶתְבוּנָנוּת

(2) תוּבְלָה

(3) דְּכוּי

7. (1) מְשִׁימָה

(2) תוּפְעָה

(3) דְּמִיוֹן, מְרָמָה, חֶסוּת וּגַם צוּאָה

8. לוּי = נְלִיָּיה

תרגיל 197

1. התגלות, הגלגה, גלוי
2. התענות, המצאה, ענוי, הוספה
3. הטסה, טיסה
4. גביה, הגבה
5. הבנות, הבנה, בניה
6. התחזקות, חזוק, תחזוק
7. הזרה
8. בדול, נבדלות, הבדל, הבדלה
9. הספד, הדמות, השדדות, דמום, החטאה
10. זכירה, הזכרה, הזכרות
11. דריכה, הדרכה, תדרוך
12. עצה, צלצול, הצללה, התנצלות
13. שדרוג, דחיסה, השתרבות, המטרה
14. קשירה, התקשרות, הקשרות

תרגיל 198

1. **הספם**
2. **התקלות**
3. **קדוש**
4. **הרעה**
5. **הטלטלות**
6. **לינה**

תרגיל 199

1. הַבְּרָאָה (נל"א), השאר : נל"י/ה
2. הַתְּקַדְּשׁוּת (שלמים), השאר : עוי"י
3. הוֹבְלָה (נפוי"י), השאר : נל"י/ה
4. הַתְּרוֹמְמוֹת (עוי"י), השאר : שלמים
5. כְּפִיָּה (נל"י/ה), השאר : שלמים
6. הַסְּוָאָה (ס-ו-י/ה), השאר : נל"א
7. מְצִיָּקָה (עוי"י), השאר : נל"א
8. הַקְּרָאָה (נל"א), השאר : נל"י/ה
9. הַרְצָאָה (נל"י/ה), השאר : עוי"י
10. חֲטוּי (ח-ט-א), השאר : נל"י/ה
11. הַרְזָנָה (נל"י/ה), השאר"י השלמים
12. הַמּוֹר (שלמים), השאר : נפוי"י
13. הַתְּמַקְמוֹת (שלמים), השאר : עוי"י
14. הַשְּׁתַטּוֹת (נל"י/ה), השאר : שלמים
15. פְּזוּר (שלמים), השאר : מרובעים
16. רְדִיפָה (שלמים), השאר : עוי"י
17. רְפוּי (נל"א), השאר : נל"י/ה

משמעות	משקל	שורש
תכונה	קטיל	1. צ-ד-ק
מכשיר	קטיל	2. צ-ע-פ
בעל מקצוע	קטל (קטאי)	3. כ-ב-י/ה
מקום	מקטל	4. ד-ב-ר
מחלה	קטלת	5. ח-ז-ר
מצב	קטלון	6. ב-ז-י/ה
תכונה	קטל	7. ח-כ-מ
מקום	מקטלה	8. פ-ק-ד
תכונה	קטיל	9. א-מ-צ
בעל מקצוע	קטלן	10. א-ס-פ
מכשיר	מקטלת	11. ק-ל-ד
מקום	מקטלה	12. ט-ב-ע
בעל מקצוע	קוטל	13. ק-ס-מ
מכשיר	מקטלה	14. ז-מ-ר
מקום	מקטלה	15. י-ש-ב
מכשיר	קטלן	16. ג-ל-ש
מקום	מקטל	17. ק-ד-ש
שם מופשט	קטלון	18. ש-ו-י/ה
תכונה	קטיל	19. ח-ב-ב
מקום	מקטלה	20. ז-ב-ל
מקום	מקטל	21. צ-פ-י/ה
בעל מקצוע	מקטל	22. ר-ג-ל
תכונה	קטלן	23. ר-ג-ז
מקצוע	מקטיל	24. פ-ו-ק
מכשיר	מקטלת	25. ק-ט-ר
תכונה	קטול	26. ר-ח-ק
מקום	מקטל	27. ש-ט-ח
בעל מקצוע	קוטל	28. א-פ-י/ה

משמעות	משקל	שורש
מכשיר	קִטְלַת	ק-ל-ט .29
מקום	מִקְטָלָה	ע-ב-ר .30
מקום	מִקְטַל	ק-ו-מ .31
מכשיר	מִקְטַל	ק-ל-י/ה .32
מקום	מִקְטַל	פ-ר-צ .33
מכשיר	מִקְטָלָה	ח-ר-ט .34
תכונה	קִטְלוֹן	פ-ח-ד .35

תרגיל 201

- א. 1. מחלות
 2. מכשיר
 3. בעל מקצוע
 4. מקום
- ב. 1. כִּסְפָּת = מכשיר, השאר אוסף
 2. שִׁחְקוֹן = שחקן, השאר תכונה
 3. קִצְיִין = בעל מקצוע, השאר תכונה
 4. מְבִנָּה = מקום, השאר כלי / מכשיר
 5. מְחוּג = מכשיר, השאר מקום

תרגיל 202

1. מְשַׁקֵּל (מכשיר), השאר : מקום
 2. רִקְבוֹן (מצב), השאר : שם מופשט
 3. מְגִלְשָׁה (כלי), השאר מקום
 4. דְּבָרָן (תכונה), השאר בעל מקצוע
 5. מְבַרְשֵׁת (כלי), השאר מחלות
 6. בְּצִיר (עונה חקלאית), תכונה
 7. מְגִרְסָה (כלי), השאר : מקום
 8. מְשַׁרְד (מקום), השאר : מקום
 9. אֲבִיב (עונה חקלאית), השאר : תכונה

משקל	שורש
קטויל	1. צ-ל-צ-ל
מְקַטֵּל	2. כ-ו-נ
קְטִילָה	3. צ-ל-ב
תְּקַטֵּלָה	4. י-פ-ע
קְטִילָה	5. ב-ד-י/ה
מְקַטֵּל	6. י-כ-ח
תְּקַטִּית	7. ר-מ-י/ה
מְקַטֵּלֶת	8. י-ל-ד
קְטִיל	9. ב-צ-ר
תְּקַטִּילָה	10. ב-ר-א
תְּקַטִּיל	11. ב-ש-ל
תְּקַטִּיל	12. י-נ-ק
מְקַטֵּל	13. ת-ל-י/ה
קְטִילוֹן	14. נ-ס-י/ה
תְּקַטֵּלָה	15. י-צ-א
מְקַטֵּלָה	16. צ-ו-ד
קְטִילֶת	17. ק-צ-ר
מְקַטֵּל	18. י-ט-ב
מְקַטֵּל	19. ט-ו-ס
תְּקַטֵּלֶת	20. י-צ-ר
קטויל	21. פ-ט-רל
מְקַטֵּלֶת	22. כ-פ-ל
קְטִילָה	23. ש-מ-ח
קְטִילָה	24. ס-ט-י/ה
תְּקַטִּיל	25. ק-צ-ב
מְקַטֵּל	26. ח-ו-ג
מְקַטִּיל	27. י-ב-ל
תְּקַטִּילָה	28. ח-ב-ר

משקל	שורש
מְקַטֵּל	29. י-צ-א
תְּקַטֵּלָה	30. א-ו-צ
קְטוּל	31. ש-כ-נ
מְקַטֵּל	32. ל-ו-נ
קְטוּל	33. פ-צ-י/ה
תְּקַטֵּלָה (קְטוּלָה)	34. ר-ו-ע
מְקַטֵּלָה	35. ש-ח-ז
מְקַטֵּל	36. י-ז-מ
מְקַטֵּל	37. י-ס-פ
מְקַטֵּל	38. ר-ע-י/ה
הִקְטִילָה	39. צ-ב-ע
תְּקַטֵּלָה	40. ש-ו-ב
מְקַטֵּל	41. נ-ו-פ
מְקַטֵּלָה	42. ד-ר-כ
מְקַטֵּל	43. ש-ת-י/ה
מְקַטֵּלָת	44. ח-ב-ר
הִקְטִילָה	45. ש-ק-י/ה
מְקַטֵּל	46. י-ד-ע
קְטוּל	47. נ-ב-א
תְּקַטִּיל	48. מ-ר-ץ
מְקַטֵּל	49. צ-פ-י/ה
מְקַטֵּלָה	50. מ-ט-ר

תרגיל 204

1. תְּקוּתוֹק, קְפוּל
2. מְנוּזָר, מְלוּן
3. הַשְּׁחִתָּה, הוֹרְדָה
4. מוֹקֵשׁ, מְבָרֵג
5. תַּדְהָמָה, תַּחוּשָׁה
6. הוֹדָאָה, הַחֲלָטָה
7. מִצְפָּה, מְקַלֵּט
8. מְבַרְגָּה, מוֹעֲצָה
9. שְׁגֵעוֹן, נְקִיוֹן
10. בְּקִשָּׁה, כְּלָפָה
11. מוֹתֵר, מִשְׁמָד
12. תוֹעֲלָת, תַּפְאָרֶת
13. הַגְּלָה, הַרְצָאָה

תרגיל 205

1. (1) צִיּוֹן = צ-י-נ
(2) הַגְּיוֹן - ה-ג-י-ה ; בְּנִיּוֹן = ב-נ-י-ה
2. (1) מְלוּכָה = מ-ל-כ
(2) מְצוּקָה = צ-ו-ק ; מְנוּחָה = נ-ו-ח
3. (1) תוֹרְמָת = ת-ר-מ
(2) תוֹעֲלָת = י-ע-ל ; תוֹצְרָת = י-צ-ר
4. (1) מְלֵאִי = מ-ל-א
(2) מְרִיצָה = ר-ו-צ ; חִידָה = ח-ו-ד
5. (1) תְּנוּמָה = נ-ו-מ
(2) תְּפוּסָה = ת-פ-ס ; תְּפוּרָה = ת-פ-ר
6. (1) תְּהִיָּה = ת-ה-ה
(2) תְּרַדְמָת = ר-ד-מ, תוֹדְעָה = י-ד-ע

7. (1) מְרַכֵּז = מ-ר-כ-ז

(2) מְשַׁלֵּב = ש-ל-ב, מְבוֹדֵךְ = ב-ו-כ

8. (1) תְּלוּשָׁה = ת-ל-ש

(2) תְּבוּסָה = ב-ו-ס, תּוֹכַחָה = י-כ-ח

תרגיל 206

שמות שורשיות המ"ם בהם הן שורשיות	שמות שורשיות המ"ם בהם אינן שורשיות	שמות שיש בהם גם מ"ם שורשית וגם מ"ם שאינה שורשית
מְמוּן	מְאַבְּרֵת	מְשַׁלְּמוֹת
מוֹרֵט	מוֹרֵץ	מְשַׁמֶּרֶת
	מְדַבֶּרֶת	מְתַמְּרָצִים
	מְנוּס	מְתַמְּרֵת
	מְרוּם	מוֹרְמִים
	מְתְּבוּנָן	מְמַרִים
	מְטַרֵד	מְמַחְשֵׁב
	מְצַפָּה	מְמַצִּיא

תרגיל 207

1. מְשַׁטָּרָה

2. תְּרַדְמָה

3. מְשַׁלֵּט

4. סְרִיקָה

5. הַבְּטָחָה

6. מְזִיגָה

7. הַשְּׁפָמָה

8. מְלַבֵּן

9. מְצַבֵּעָה

10. תְּנַשְׁמֵת

משמעות	צורן	בסיס
מקצוע	אית	1. צורף
שם תואר	אי	2. שרב
כלי רכב	אית	3. מכונה
בעל מקצוע	אאי	4. חשבון
תכונה	אן	5. מצחיק
תכונה	אן	6. חוצפה
בעל מקצוע	אן	7. תחזוקה
הקטנה	אית	8. תו
אוסף	און	9. ניב
שם מופשט	אית	10. כמה
מוצא לנקבה	איה	11. רומני
בעל מקצוע	אן	12. סדר
הקטנה	און	13. גשר
בעל מקצוע	אאי	14. לשון
הקטנה	אית	15. לחם
הקטנה	אית	16. צפה
כתב עת	און	17. שבוע
מקום	איה	18. עיר
הקטנה	און	19. דגל
בעל מקצוע	אן	20. חדר
בעל מקצוע	אאי	21. שחמט
תכונה, שם תואר	אי	22. אכזר
כלי תחבורה	אית	23. מפרש
חלק לבוש	איה	24. כתף
הקטנה	און	25. ילד

תרגיל 209

1. **?**דיעון (כתב עת), השאר אוסף / קבוצה
2. **חובֵּבֵן** (בעל תכונה), השאר בעל מקצוע
3. **תַּחְתּוֹן** (סדר), השאר הקטנה
4. **גְּמִישוֹת** (תכונה), השאר שם מופשט
5. **פְּעוּטוֹן** (מקום), השאר הקטנה
6. **צִיִּדְנִית** (מכשיר), השאר כלי תחבורה
7. **נְגָרוֹת** (מקצוע), השאר שם מופשט
8. **מְכֻלִּית** (כלי תחבורה), השאר הקטנה
9. **תּוֹקֶפֶן** (תכונה), השאר בעל מקצוע
10. **קַפְּאֵי** (מקצוע), השאר מקום
11. **עֶצְבָּנִי** (תכונה), השאר שם תואר
12. **מְפֻלְגָּתִי** (שם תואר), השאר בעל מקצוע
13. **עֲנֻתָן** (בעל מקצוע), השאר הקטנה
14. **מְחֻסְנִית** (מכשיר), השאר כלי תחבורה

תרגיל 210

1. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **פתאומי**
(2) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **קצֶפֶת**
2. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **הנצחה**
(2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **תאורן**
3. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **מְכֻנִּית**
(2) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **הַשְּׂמֵדָה**

4. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **שירון**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **מברג**
5. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **שָׁעוֹן**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **פתאומיות**
6. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **שומר**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **שבועון**
7. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **מעיכה**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **עיתונאי**
8. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **מודעה, השמנה**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **זמרה, תזמורת, השכבה....**
9. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **יצירתי**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **דכאון**
10. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **התמסרות**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **ירחון**
11. (1) דרך התצורה של השם הנתון היא שורש ומשקל, לכן כל שם שנוצר משורש ומשקל יתאים, לדוגמה: **תחזוקה**
- (2) דרך התצורה של השם הנתון היא בסיס + צורן סופי, לכן כל שם שנוצר מבסיס וצורן סופי יתאים לדוגמה, **ציונות**

תרגיל 211

1. כפָּרָה = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי
2. אַמוּנִית = בסיס + צורן סופי, השאר שורש ומשקל
3. פְּתִילוֹן = בסיס + צורן סופי, השאר שורש ומשקל
4. מְלַטְשָׁה = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי
5. עֲצָלוֹת = בסיס + צורן סופי, השאר שורש ומשקל
6. שְׂאֵגָה = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי
7. מִפְגָּע = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי

תרגיל 212

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
מְפַלְגָה	עוֹלָמִי
מִפְסֵק	סְבִיבוֹן
תַּחְבֹּשֶׁת	בְּרִיאוֹת
פְּתָרוֹן	יְרַחוּן
קָטָר	מִרְפְּדִיָּה
מִסְמַר	תְּשׁוּבוֹן
שְׁלִיט	קוֹלְנִי
מִכְלָאָה	חִידוֹנָאִי
שְׁטָפוֹן	יְהוּדִיָּה
סִיר	רְבָעוֹן
תַּפְנִית	רוֹקְחוֹת
רְחוֹק	סְרִטִיָּה
מִשְׂאָף	תְּמִימוֹת
קִצְנָה	קִלְסִתְרוֹן
מִבְחָנָה	חֲזָנוֹת
גְּמִישׁ	מְנַהֵל
לְפִיד	פּוּמִית
תַּפְזֹרֶת	שִׁכּוֹת
מְשׁוֹק	תַּרְגִּילוֹן
מִשְׁחָזֵת	צְלוּחִית
תַּרְגִּיל	
מְנוּחָה	

בסיס וצורן סופי	שורש ומשקל
ישות	קדוש
בקבוקון	שוּעַר
רְפוּאֵי	התחִיבוֹת
שְׁטִיחוֹן	הנְהִיגָה
טפשות	רְעִיל
כדורית	עֲצַל
שְׂכֻמָּה	רְתַד
עִרְיָה	לְמִידָה
מְקוּמוֹן	מִתְחַסֵּד
לְמַדְנוֹת	דְּכֻדוֹן
מִסְגְּרָה	פֶּסֶל
שְׁפִתוֹן	לְחִישָׁה
חֲדָרוֹן	קֶצֶפֶת
כִּלְכִּילֵי	מִרְפֵּא
גִּשְׁרוֹן	חֲסָרוֹן
צְנוּרִית	מִכְסָּה
תּוֹקֶפְנוֹת	חֻתְמַת
מַחְשְׁבוֹן	גְּבוּרָה
מִשְׁפָּטוֹן	תִּקְרִית
צוּרְנֵי	
אֶתוּרִית	

תרגיל 214

1. (1) שִׁירוֹן
(2) מְכוּן = כ-ו-נ
2. (1) מְכוּנָאוֹת
(2) מְשָׁחָה = מ-ש-ח
3. (1) מְלוֹן
(2) גָּאוֹן = ג-א-י/ה
4. (1) תְּחִתִּית
(2) תְּלוּת = ת-ל/ה
5. (1) בְּמַאי
(2) קְנָאִי = ק-נ-א
6. (1) מְדַעֵן
(2) מְעִיכָה = מ-ע-כ
7. (1) עֵתוֹן, תְּלוּלִית, תְּסַפִּית, צוּלְלָן, תְּשִׁישׁוֹת
(2) חֵזוֹן = ח-ז-י/ה, תְּלַמוּד = ל-מ-ד, גָּנוֹן = ג-נ-נ
8. (1) זָרוֹת
(2) נְבוֹן = ב-ו-נ, גְּלִיוֹן = ג-ל-י/ה, עֲצוּב = ע-צ-ב

תרגיל 215

- זוג 1: תְּכַשִּׁטְנוֹת - תְּפֹאוֹרֵן בסיס + צורן סופי
- זוג 2: תְּבוּנָה - תְּצַפִּית שורש ומשקל
- זוג 4: הַגּוֹת - צִיּוֹת שורש ומשקל
- זוג 5: חֲנוּכִי - אֵיכוֹת בסיס + צורן סופי

תרגיל 216

1. א. בעל מקצוע
ב. שורש ומשקל: **מְתַאֲגֵרֵף**, **צָפָר**, **סוּהַר**, **מְאֲרָגוֹ**, **מְמַחָה**, **יִצְרוֹ**, **רִקְדוֹ**,
דוֹבֵר, **בְּנָאִי**, **זָגָג**
בסיס + צורן סופי: **אָצוֹן**, **מְנוּפָאִי**, **תְּכַנִּיתוֹן**, **פְּרִסוּמָאִי**
2. (1) מקום
(2) **צְרָכְנִיָה** = בסיס + צורן סופי, השאר: שורש ומשקל

תרגיל 217

- זוג 1: **מְדִינָאִי** = בסיס וצורן < מדינה + סאי
מְדִינָה = שורש ומשקל < שורש: ד-י-נ + משקל מְקִילָה
- זוג 2: **מוֹדְעָה** = שורש ומשקל < שורש: י-ד-ע + משקל הַקְטָלָה
מוֹדְעוֹת = בסיס וצורן סופי < מודע + סות
- זוג 3: **זְכוּת** = שורש ומשקל < שורש: ז-כ-וה + משקל קטות
זְכָאוֹת = בסיס וצורן סופי < זכאי + סות
- זוג 4: **קוֹלִי** = בסיס וצורן סופי < קול + סי
קָלוֹן = שורש ומשקל < שורש: ק-ל-וה + משקל קָטוֹן
- זוג 5: **מְנַהִיגוֹת** = בסיס וצורן סופי < מנהיג + סות
הַנְהִיגָה = שורש ומשקל < שורש: נ-ה-ג + משקל הַקְטָלָה
- זוג 6: **סְפִירָה** = סְפִירָה = שורש ומשקל < שורש: ס-פ-ר + משקל קְטִילָה
סְפִירוֹת = בסיס וצורן סופי < ספר + סות

תרגיל 218

- 1.** (1) שְׂאֵלָה = שורש ומשקל
שְׂאֵלוֹן = בסיס וצורן סופי
(2) שְׂאֵלָה
- 2.** (1) שְׂלֵמוֹת = בסיס וצורן סופי
הַשְׂתַּלְמוֹת = שורש ומשקל
(2) שְׂלֵמוֹת
- 3.** (1) פְּרִטְיֹת = בסיס וצורן סופי
פְּרִיטָה = שורש ומשקל
(2) פְּרִטְיֹת
- 4.** (1) הַשְׂתַּלְחוֹת = שורש ומשקל
שְׂלִיחוֹת = בסיס וצורן סופי
(2) שְׂלִיחוֹת
- 5.** (1) הַשְׂתַּתְּפוֹת = שורש ומשקל
שְׂתַּפוֹת = בסיס וצורן סופי
(2) שְׂתַּפוֹת
- 6.** (1) הַרְּכָבָה = שורש ומשקל
מְרַכְּבוֹת = בסיס וצורן סופי
(2) הַרְּכָבָה

תרגיל 219 - תחביר + פועל + שם עצם

1. א. (1) רוצים
(2) מומלץ
(3) מועצה / נוספת
(4) להתקבל
(5) מילוי
(6) קבלה
(7) הכנה
(8) הכרחית / מקומית / יומית / תקנון / מחירון

פסוקית תיאור

ב. מילוי טפסים זו פעולה הכרחית | כאשר רוצים להתקבל לעבודה במועצה המקומית.

פסוקית תיאור

ג. לאחר שמתקבלים | נדרשת עבודת הכנה יום יומית בבית.

2. א. (1) גזרת השלמים: נתנו; גזרת נל"י/ה: נראה / נתלו
(2) הרגשה, הסבר
(3) תחושה
(4) להתייבש
(5) מדריך, מאבטח, חובש = שורש ומשקל
(6) ראשון / שנתי

פסוקית לוואי

ב. המדריך, המאבטח והחובש | שנתלו לטיול נתנו לנו הוראה מפורשת

פסוקית לוואי

"שתו הרבה מים כדי לא להתייבש"

- ג. (1) מי ששותה הרבה מים לא מתייבש.
(2) משפט פשוט: על אף ששתיתי הרבה מים התייבשתי.
משפט איחוי (מחובר): שתיתי הרבה מים, למרות זאת התייבשתי.
משפט מורכב: אף על פי ששתיתי הרבה מים התייבשתי.

3. (1) השקפה

(2) התבוננות, הסתכלות

התבוננות = ב-י-ג, הסתכלות = ס-כ-ל

(3) משקל קטיל = חביב, משקל קטלן = בישן

(4) תסריטאי - תסריט + סאי - משמעות: בעל מקצוע

אישית - אישי + סית - משמעות: שם תואר

4. א. (1) נתבקש = ב-ק-ש / ישתתפו = ש-ת-פ

(2) לחפש

(3) הטעיה

(4) תחקירן / חלילן / פיסיקאי = בסיס + צורן סופי

מאמן / צלם = שורש ומשקל

ב. בסיס + צורן סופי

ג. משפט פשוט: זו אינה הטעיה.

משפט פשוט: התחקירן של התכנית נתבקש לחפש בעלי מקצוע שונים לתכנית חדשה
"הכרעה בשניים".

פסוקית לוואי

משפט מורכב: בעלי המקצוע | שישתתפו בתכנית הראשונה | הם מאמן כושר גופני,

צלם, חלילן, פיסיקאי וקורא בקלפים.

החלק הכולל במשפט זה:

מאמן כושר גופני, צלם, חלילן, פיסיקאי וקורא בקלפים = נשוא כולל

ד. תמורה

5. א. (1) מתבצעת
(2) מתכננים
(3) נגרמת
(4) מוגדרת / מומלץ
(5) תכשיר, מכשיר = כ-ש-ר
תכשיר = תקטיל, מכשיר = מקטיל
(6) הידבקות = נפעל
(7) לינה = קל
(8) להמרח = נפעל, למרוח = קל
(9) להצטייד
(10) שכיחות

- ב. (1) יש להגן על הגוף ועל איזור הלינה **משום** שפעילות זבוב החול מתבצעת בעיקר בערב ובלילה.
(2) הגוף ואיזור הלינה, יש להגן עליהם.

מילה (בסיס)	+	מילה (בסיס)	=	מילה חדשה
כדור	+	רגל	=	כְּדוֹרָגֵל
רכבת	+	כָּבֵל	=	רֶכֶבֶל
רְמֹז	+	אור	=	רְמֹזוֹר
קול	+	נוע	=	קוֹלְנוֹעַ
פְּלִדָּה	+	דָּלֶת	=	פְּלִדְלֶת
חי	+	דָּק	=	חֵידָק
מְגִדֵל	+	אור	=	מְגִדְלוֹר
דְּחַף	+	חֶפֶר	=	דְּחַפּוֹר
בֵּין	+	עִירוֹנִי	=	בֵּינְעִירוֹנִי
גָּזַע	+	גְּבֻעוֹל	=	גָּזְעוֹל
מד	+	חֲנִיָּה	=	מִדְּחוֹן
סוּף	+	שְׁבוּעַ	=	סוּפְשְׁבוּעַ
חֲמֹשׁ	+	שִׁיר	=	חֲמֹשִׁיר
מְחִזָּה	+	זָמֵר	=	מְחִזְמֵר
עֶרְפֵל	+	פִּיחַ	=	עֶרְפִּיחַ
אוֹפֹן	+	נוע	=	אוֹפְנוֹעַ
תְּשַׁבֵּץ	+	חָץ	=	תְּשַׁחֵץ
חַד	+	אָף	=	חֵדָף
מֶן	+	עַד	=	מֵנְעַד
שישי	+	שַׁבָּת	=	שִׁישִׁבַּת
תְּפוּז	+	קלמנטינה	=	תְּפוּזִינָה
פֶּס	+	קוֹל	=	פֶּסְקוֹל

תרגיל 221

הלחם בסיסים	בסיס + צורן סופי	שורש ומשקל
חמִשִּׁיר	חִמֵּן	חִמֵּן
מחזִירוֹר	חִזֵּר	חִזֵּר
תקליטור	תִּקְלֵט	תִּקְלֵט
בִּרְנָשׁ	בִּרְנָשׁ	בִּרְנָשׁ
כְּדוֹרֵךְ	כִּדְרַח	כִּדְרַח
רְשָׁמְקוֹל	רִשְׁמַק	רִשְׁמַק
כְּלֶשֶׁהוּ	כִּלְשָׁה	כִּלְשָׁה
תפוצִיפֶס	תִּפְצִיפֶס	תִּפְצִיפֶס
קֶרֶן	קֶרֶן	קֶרֶן

תרגיל 222

1. א. סִלְקַל, תִּמְנוֹן
 ב. נִפְשִׁית
 ג. מְחָאָה, הִצְטָנְעוֹת / תִּנְגְדָת, בְּטָלָה

2. בסיס וצורן סופי: פְּזִמוֹנָאִי, מוֹסִיקָאִי, מוֹסִיקָלִי
 שורש ומשקל: מְזִמּוֹר, זְמָרָה, קָצַב, תְּזַמְרֵת, מְקָצַב

3. א. תִּקְלִיטוֹר
 ב. טְכָנָאִי
 ג. שורש ומשקל: מְחָשַׁב / סָפַק / מְדַפְסֵת / רִשֵּׁת

4. א. מְלַחֵה
 ב. הלחם: מְחִזְרוֹר, סְפָרְזִית, חִזָּר, כְּסָפוֹמֵט
 שורש ומשקל: מְטַחֵנָה, מְזַרְק, שְׁזוּף

תרגיל מסכם

תרגיל 223

1. א. תְּכָנוֹת = שורש ומשקל
ב. בסיס וצורך סופי
2. א. תְּרַבּוּתִי
ב. תכונה
3. א. פִּילוֹן
ב. שֶׁלֶדָג
ג. שורש ומשקל
4. א. כלי, מכשיר
ב. מִימָה = בסיס וצורך סופי (שתי המילים האחרות: שורש ומשקל)
5. (1) שם מופשט
(2) פועל בהווה (בינוני)
6. ד. השם רְצִיָּה והשם רְצִינּוֹת לא נוצרו באותה דרך תצורה.
7. הבסיס: גָּמִישׁ = משקל קָטִיל - משמעות המשקל ושמעות הצורך הסופי = תכונה
הבסיס: בָּקִיא = משקל קָטִיל - משמעות המשקל ושמעות הצורך הסופי = תכונה
8. מְגַדְנִיָּה
9. קבוצה I: קְבוּרָה
קבוצה II: נְבוּי
קבוצה III: מוֹרְדָת
10. א. שורש ומשקל: בְּדָחַן, עֲזָבוֹן, דָּמִיוֹן
בסיס וצורך סופי: תוֹרָן משמרת, שְׁנֵתוֹן, חֲדָרָן, שְׁבוּעוֹן, רְבָעוֹן
ב. הֶלֶחֶם
11. מְצַפּוֹר = הֶלֶחֶם, השאר: שורש ומשקל

12. א. הלחם = כדור + רגל = פְּדוּרְגָל. פְּדוּרְגָל + צורן סופי סן = פְּדוּרְגָלן.
 ב. הלחם = קול + נוע = קולְנוע. קולְנוע + צורן סופי סן = קולְנוען

13. (1) מקומות

(2) שורש ומשקל: מִשְׁתַּלֶּה, שְׁטַח, שְׂכוּנָה, מִסְגָּד, סְבִיבָה, בֵּית

בסיס וצורן סופי: פְּנִסְיָה, נִגְרִיָה

(3) הלחם

14. א. (1) אֵיכוֹת, אֲמָלּוֹת, חוּאֵי, הֶרְסָנִי, פְּתִית, מְרִירוֹת, תְּקַצִּיבּוֹ, פְּגִיָה, פְּרוֹן,

חֲשַׁמְלִית, זְבוּבוֹן, גְּלוּתֵי, מוֹנִית, יוֹמְנָאֵי, מוֹדְעוֹת, תְּבָרוּאָן

(2) שם מופשט: אֵיכוֹת, אֲמָלּוֹת, מְרִירוֹת, מוֹדְעוֹת

בעל מקצוע: חוּאֵי, תְּקַצִּיבּוֹ, פְּרוֹן, יוֹמְנָאֵי, תְּבָרוּאָן

שם תואר: גְּלוּתֵי, הֶרְסָנִי

הקטנה: פְּתִית, זְבוּבוֹן

מקום: פְּגִיָה

כלי: חֲשַׁמְלִית, מוֹנִית

ב. שורש ומשקל: הִפְרֵשׁ, דָּאָבָה, גְּעִיָה, מְנַעוֹל, מִשְׁגֵּר, נִמְעָן

הלחם: אֶלְחוּט, שְׁמֵרְטָף, מִדְּחַם

תרגיל 224

א. (1) התגלה, גילה = ג-ל-י/ה

התגלה = התפעל - להתגלות, התגלות

גילה = פיעל - לגלות, גילוי

(2) נראה = ר-א-י/ה, נפעל, נל"י/ה

אמר = א-מ-ר, קל, נפ"א

מקווה = ק-ו-י/ה, פיעל, נל"י/ה

ישמש = ש-מ-ש, פיעל, שלמים

נמסר = מ-ס-ר, נפעל, שלמים

ב. הכלאה, שימור

הכלאה = כ-ל-א, הפעיל, שימור = ש-מ-ר, פיעל

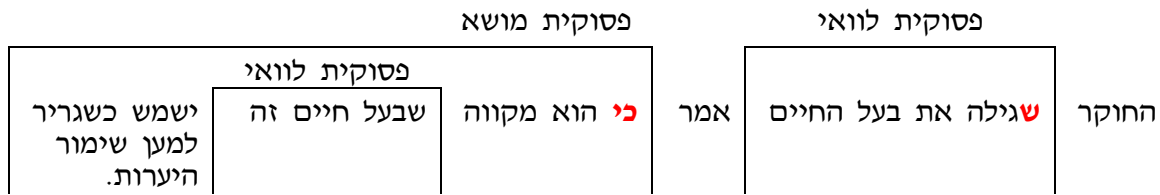
ג. להתחקות

ד. חיבר

ה. (1) מדען (בסיס וצורן סופי - מדע סן)

(2) שורש ומשקל

1. משפט פשוט: מין חדש של יונק התגלה בדרום אמריקה.
 פשוט בעל חלק כולל (לוואי): הוא נראה כמו הכלאה של חתול ושל גור דובים.
 פשוט מורכב:

פשוט בעל חלק כולל (נשוא מורחב כולל): בינתיים נמסר בעל החיים לחיבר כדי שמדענים יוכלו לעקוב אחריו ולהתחקות אחר התנהגותו.

1. (1) הנושא: בעל חיים. הנשוא: ישמש
 (2) החוקר אמר: "אני מקווה שבעל חיים זה ישמש כשגריר למען שימור היערות".
2. דרום אמריקה, מין חדש של יונק התגלה שם.

תרגיל 225

- א. (1) גזרת נל"י/ה: עושים
 גזרת השלמים: כרוכים / חוזרים / יושבים / זקוקים
- (2) הובילו = י-ב-ל, הפעיל
- (3) מניעים, מאיצות (הבניין המשותף - הפעיל)
 שני הפעלים שונים זה מזה בשורש ובגוף
- ב. תַפְסוּ
- ג. (1) * הקלדה = ק-ל-ד, השמנה = ש-מ-נ
 * להקליד, להשמין
- (2) להידרדרות = ד-ר-ד-ר
- ד. (1) תרומה
 האיש תרם תרומה ניכרת לעולם הבידור.
- (2) מילון
- (3) א. מקטל = מחשב, מקטל = מגרש, קטלת = דלקת, תקטולה = תחזוקה
 (4) ב. אתמול הזמנתי מחשב חדש.
 הילדים שלי משחקים כל יום במגרש המשחקים.
 יש לי דלקת גרון חריפה.
 חברת הניהול דואגת לתחזוקה השוטפת של הבניין.

ה. לעומת זאת. קשר של השוואה.

י. (1)

פסוקית לוואי
מונחים, כמו "הקלדה", "זפזופ", **שלא** היו קיימים במילון בשנות ה-80 | הם כיום שמות פעולה נפוצים.

(2) היו = אוגד, הם = נשוא

(3) פירוט והרחבה

ז. (1)

פסוקית מושא בעלת חלקים כוללים (לוואי)

מחקרים הראו | **כי** משחק אינטנסיבי במשחקי וידאו ובמחשבים גורם לכאבים באצבעות ובשורש כף היד.

(2) גורם ל = נשוא

ח. (1) נושא = אכילה, נשוא = מצטרפת

(2) לשעות הישיבה המרובות ולמיעוט הפעילות הגופנית = מושא כולל

כמו חטיפים ומזון מעובד = תמורה כוללת

(3) הרחבה ופירוט

(4) "הישיבה" = לוואי

ט. (1) מורכב

פסוקית לוואי

השמנה נובעת מחוסר איזון בין כמות הקלוריות | **ש**נכנסת לגוף | לבין כמות הקלוריות | **ש**יוצאת ממנו.

(2) הוכחה: המילים - נכנסת - יוצאת

י. (1) פשוט

(2) א. הסגר

ב. הבעת עמדה: כנראה - הבעת ספק; כמובן - הבעת ודאות

(3) משחקי מחשב ותחזוקת פייסבוק שוטפת = נושא כולל

(4) נראה **ש**שמונה שעות ביום מול המסך עושות את שלהן גם לרשתית העין.

תרגיל 226

א. (1) גוף נסתרות: מאפשרות = א-פ-ש-ר, פיעל
גוף נסתרת: מצטמצמת = צ-מ-צ-מ, התפעל

(2) לגלוש, גלישה

(3) להיפגש

(4) לתקשר = מרובעים, לשתף = שלמים
אני מנסה לתקשר עימו, אך הוא אינו מגיב.
אינני מעוניינת לשתף אותך בחיי הפרטיים.

(5) מידע

ב. אמיתי = בסיס + צורן סופי. משמעות: שם תואר

ג. תשמר

ד. (1) מורכב

פסוקית לוואי בעלת חלק כולל (מושא)

רשת חברתית היא אתר אינטרנט
המאפשר לחברים בה להיפגש, לתקשר ולשתף
וירטואלית בחייהם האישיים.

(2) חברתית = לוואי, לחברים = מושא

ה. (1) מושא

(2) נושאים או מטרות = מושא כולל

בתכנים, בקישורים, בקבצי וידאו ועוד = מושא כולל

ו. (1) איחוי (מחובר)

איבר ב'

הם הובילו אתרי תוכן, דוגמת ה"יוטיוב",
ואתרי האזנה למוזיקה, כגון "My Music",
לאמץ מאפיינים של רשתות חברתיות.

איבר א'

בשנות האלפיים הפכו הרשתות
החברתיות לתופעה שכיחה,

(2) א. דוגמת ה"יוטיוב", כגון "My Music"

ב. הוספת מידע, הרחבה

תרגיל 227

- א. (1) ר-א-י/ה
(2) קל
(3) קָאָה

ב. נועדת

ג. השרדות = שלמים, השאר גורת עו"י.

ד. (1) מורכב

פסוקית מושא פשוטה

"השרדות בעלי חיים אלו תיהפך למשימה כמעט בלתי אפשרית", אומר אחד המדענים.

(2) בעלי חיים = לוואי, תיהפך = אוגד

(3) אחד המדענים אומר כי השרדות בעלי חיים אלו תיהפך למשימה כמעט בלתי אפשרית.

ה. א. (1) פשוט בעל חלק כולל (לוואי)

(2) נושא מורחב

(3) המדענים אומרים כי התזונה העיקרית של הקואלות ושל חיות אחרות עלולה להפוך לבלתי רואיה לאכילה.

ב. (1) ניזונים מעלי עץ האינקליפטוס.

(2) הדגשת הפעולה ולא עושה הפעולה.

ו. א. מורכב

פסוקית מושא

פסוקית לוואי

כי החיה הייחודית באוסטרליה, דוב הקואלה, עלולה להיכחד כתוצאה מהתחממות כדור הארץ.	קובע,	דו"ח שפורסם על-ידי צוות מדענים מאוסטרליה
---	-------	--

ב. (1) החיה הייחודית = נושא

(2) לוואי

ג. (1) משפט איחוי (מחובר): כדור הארץ מתחמם, לכן החיה הייחודית באוסטרליה, דוב הקואלה, עלולה להיכחד.

אופציה שניה:

משפט מורכב: החיה הייחודית באוסטרליה, דוב הקואלה, עלולה להיכחד משום שכדור הארץ מתחמם.

(2) החלק שהוא תוצאה: החיה הייחודית באוסטרליה, דוב הקואלה, עלולה להיכחד.